

Kommunal- og Moderniseringsdepartementet
Postboks 8112 Dep.
0032 - Oslo

Deres referanse
Jan Tore Sanner

Vår referanse
Bernhard Hamgaard Tufto

Dato
Frogner, mandag, 25. april 2016

Utdanning og nivå	Urimelig endret krav gitt for gruppe Bygg og Tømrermestere
--------------------------	---

Kort om hensikt for rettelse.

Som dokumentretter knyttet til yrkesvalg, vises det her til en utdannings situasjon som direkte er berørt av de endringer som er foretatt i relasjon til søknadspliktige tiltak etter pbl § 20-1 og etter bruk av § 20-3 saker. Som referanse er dette oppgaver som utløser bruk av ansvarsrett knyttet til en spesifikk hjemmel etter et ansvarsområde jf. plan- og bygningsloven, og etter hjemmel, angitt i en tilhørende forskrift, for søknadspliktige tiltak.

Vår henvendelse relateres til saksforhold og dens konsekvens som er synliggjort i saksforskrift, kapittel 11 med virkning fra 1.januar 2016 med utsatt virkning til 1.juli 2018.

Det gjøres oppmerksom på at dette dokument ses å være egne refleksjoner, uavhengig av yrkestilhørendefagforbund og deres enkeltinteresser. Dette da bransjeforbund i sitt generelle engasjement har et bredere hensyn til ivaretagelse av sine medlemmers interessefelt sett i tid, og derpå må forholde seg til flertallets interesseområde over tid.

Når så det er nevnt, betyr ikke dette at mine refleksjoner ikke er et område som er utenfor deres interesse, bare at bransjeforbundenes medlemmer ikke selv, har sett seg behov av et engasjement. Dette dokument er derfor blitt tilsendt som kopi til; Mesterbrevnemnda, Byggmesterforbundet, Byggmestrenes Takseringsforbund og Fagråd for Våtrom som interesseorganisasjon, for slik å fremme bransjeforbundenes medlemmer sin interesse.

Hensikten med dette dokument er å rette en større oppmerksomhet på det jeg oppfatter som historisk manglende hukommelse over tidligere innhold ved fagutdanning, knyttet til Svennebrev, ved etterfølgelse av Mesterbrev. Med dette menes at den ordning som nå er realitet og som er og ses gjennomført, på ingen måte later til å ta hensyn til den enkelte parts ulike alder knyttet til fagkompetanse og relevante faglige kvalifikasjoner ved tilkjenning av klasseangivelse i ansvarsområder i en tiltaksklasse.

Realiteten som fagutøvere er en tilsidesettelse av mange års opparbeidelse innenfor byggfag sin fagkompetanse, personlig utdanning og realkompetanse som nå ved ett enkelt pennestrøk og uten hensyn, blir henstand for en endring av vesentlighetskarakter som indirekte berører 13 448 enkeltstående byggfagknyttede mestre, innen sine ulike fagområder. For å sette dette i et lite perspektiv knyttet til medlemsbedrifter i Norges Byggmesterforbund, berører dette samlet et antall på 24 150 enkeltindivider uten tanke for hvorledes dette vil påvirke bransjefaget i nåtid, eller i kommende tid etter 2018.

Mestere som gruppeutøvere, med ulik fagkompetanse, kan ikke annet betraktes enn å være henstand for en fagsanering av sin fagkompetanse knyttet til et absolutt krav på 180 studiepoeng etter 1.juli 2018, som igjen er tuftet til de personer som i dag, innehar et fag- eller svennebrev og ser en interesse i å oppnå et høyere faglig nivå.

For å ha en rettesnor i dokumentoppbygningen, vil jeg ta for meg innhold relatert til Saksforskriften og kapittel 11 med henvisning til kapitelpunkt og dens tekst, sett opp i mot de refleksjoner som Tømrermester ses ubekvem, og som i enkelte medier er tilkjenning som et svik mot bransjen og deres fagkompetanse.

Utdanning og nivå	Er det grunn til bekymring det å fjerne lokalgodkjenning
--------------------------	---

Utfordringer krever beslutninger - Manglende beslutninger skaper lammelse

ADMINISTRATIVE Byggtjenester AS
--

Navn	Bernhard Hamgaard Tufto
Født	02.mai 1962, Oslo
Adresse	Stasjonsvegen 5 - 2016 Frogner
Telefon	976 90 900
Sivilstatus	Gift : 2 barn
Nasjonalitet	Norsk
Stilling	Faglig leder

Lammelse skaper sårbarhet - Sårbarhet akselererer som ringer i vannet

Kort om årsak til Mestere sitt engasjement i Byggmesteren som mediemagasin.

Enkelte har her uttrykt en bekymring for at ordningen med lokal godkjenning ved sin avvikling, vil danne grunnlag for økt utbredelse av useriøse aktører i byggevirksomheten.

Bekymringen forstås knyttet til den likestilte mulighet det vil gis ved å kunne søke om ansvarsrett via formularet NBR 5181, for derpå å erklære at de har tilstrekkelig faglig kompetanse, og på denne måte ses det å tilrettelegges for en adgang for ikke-kompetente håndverkere inn i byggfagene. Dette myntes til deres prisnivå og ved den økonomiske moral som føres, igjen vil undergrave den seriøse grupperingen i faget og føre til ett ikke-likestilt grunnlag, ved prisvurdering av et arbeid.

I den anledning er det tatt til orde for at krav til faglig kompetanse etter 1.januar 2016 på ingen måte vil bli vektlagt, og slik fremmer grunnlag for økt vinningskriminalitet i knytning til byggfagene: Når skader oppstår, er fuglen fløyet.

Manglende kompetanse i fag og dens konsekvens sett fra situasjon desember 2015.

Sett fra mitt ståsted og som kjernen i sak, må en se dette i sammenheng med hvilken virkning som følger av konsekvens ved signering av formular NBR 5181 som dirkete er knyttet til søknadspiktig tiltak, etter plan- og bygningsloven.

Ved signatur, inntreer byggesaksforskriften § 9-1: *Foretak som erklærer ansvarsrett for oppgaver som ansvarlig søker, prosjekterende, utførende eller kontrollerende i tiltak som krever ansvarsrett, skal ha gjennomføringsevne for oppgaver som er omfattet av ansvarsretten og oppfylle forskriftskrav til kvalitetssikringsrutiner og kvalifikasjoner.*

Ulike nyhetsbrev og medier har i stort omfang orientert om at det i perioden 2016 til 2020 med mulig forlengelse, vil det fra tilsynsorgan utøves et aktivt tilsyn med foretak uten sentralgodkjenning, om foretaket reelt sett oppfylder forskriftskrav til kvalitetssikringsrutiner for oppfyllelse av plan- og bygningsloven og faglige kvalifikasjoner.

Alle som i dag utøver virke innen funksjonene *ansvarlig søker, prosjekterende, utførende eller kontrollerende*, vet hva dette innebærer i krav knyttet til faglig viten, faglig struktur og kvalifikasjonsnivå og slik ikke bør fremme frykt, fra aktører uten tilstrekkelig viten.

Kunnskapsminister Torbjørn Røe Isaksen har etter gitt domfellelse tuftet i krav fra Brussel, ingen annen mulighet enn å tilrettelegge for at utenlandske fagarbeidere skal kunne få godkjent sin kompetanse sett i virkning av nå gjeldene hjemmel, etter pbl § 23-3b.

Den gitte politiske forutsetning er tatt til ordet, at deres utdanning, minimum tilsvarer Norsk fag- eller svennebrev samt mesterutdanning og høyskolenivå i knytning mot tiltaksklasse.

Med dette menes det at ved påberopelse av kompetanse som i relasjon ses mot Norsk fagbrev, svennebrev, kompetanse innen mesterutdanning eller høyskoleutdanning, vil læreplan for disse fag legges til grunn, og enhver vil da måtte forstå at NOKUT med læreplan som grunnlag, i etterkommende tid måtte gi mange hjemlede avslag når referansen mot byggesaksforskriften § 9-1, ikke vurderes til likestilt Norsk kompetanse.

Utdanning og nivå	Er det grunn til bekymring det å fjerne lokalgodkjenning
--------------------------	---

Manglende kompetanse i fag og dens konsekvens sett fra situasjon desember 2015.

For å forstå dette i sin vidde, tilsier utvist politisk vilje jf. domfellelse, at dette i realitet er en utstrakt hånd i form av en bjørnetjeneste mot utenlandske arbeidere og foretak, og kan ikke annet ses enn, at de Norske næringsinteresser er ivaretatt, forutsatt at DiBK og NOKUT opptrer i aktelse av byggesaksforskriften § 9-1.

Konsekvens av tilnærming etter domsavsigelse, ser vi i form av myndighetenes massive markedsføring av nye ordningen for sentralgodkjenning, som et nytt seriøsstempel. Dette igjen for å endre forbrukermarkedet til å benytte sentralgodkjente foretak, som i sin grad vil bli underlagt noe strengere kontroll i favn, under fanen av DiBK som tilsynsorgan.

Det er mange foretak som har benyttet lokalgodkjenning frem til nå og med de fordeler dette har gitt, og har da også opparbeidet seg en historie som danner virksomhetens referansegrunnlag, ved søknad om sentralgodkjenning.

Slik sett kan ikke dette være noen stor trussel for den del av næringen som frem til nå har benyttet lokalgodkjenning, og må ses å være en forbedring i sin vridning på sikt.

Det registreres at det i ordelag gis kritikk til Byggmesterforbundet, og slik ymtes frem på en forståelse av at de i sitt engasjement ovenfor Byggmestere, har måttet gitt tapt. Det er ikke Byggmesterforbundet som har tapt, det er alle byggmestere som ikke har engasjert seg i dybdeforståelsen, som har tapt og tutes i manglende engasjement når Kommunal og regionaldepartementet i april i 2015 la ut forslaget til høring.

Mestere er via artikkel i Byggmesteren den 21. desember 2015, blitt oppfordret til å vise samme engasjement i en langt mer viktigere sak, enn hva som er tema i Byggmesteren sett knyttet til lokalgodkjenning av utenlandsk kompetanse. Oppfordringen ses i relasjon til å samle seg om å rette et mer omfattende krav til myndighetene, der vår utdanning ses likestilt med høyere utdanning for samme virkeområde og funksjon, med likestilt studiepoeng som Bachelor.

Vår utdanning er, og blir i realitet, ikke sett på som noen likestilt kompetanse og strider Stortingsmelding 42 av 1997 og mot enhver markedsføring av mesterutdanning som kompetanse, og som grunn til å velge en mester ved sin spesifikke kunnskap.

Ser vi dette i knytning av Tømrermester mot Bygg- og Anleggstekniker med Bachelor er det ikke så stor forskjell sett i faktiske oppgaver, tuftet i faglig kompetanse gitt etter samlet utdanning, ervervet realkompetanse, prinsipalt i sin utøvelse til å gi likestilt studiepoeng.

Dette speiler det resultatet der Byggmesterforbundet i fanesaker ovenfor BNL, med andre bransjeorganisasjoner, ikke har ført frem til enighet da det tuftes på faglig interessekonflikt knyttet til markedsposisjoner.

- ✚ Tømrermester oppnår tiltaksklasse 1 for funksjonen ansvarlig søker, prosjekterende, utførende og kontrollerende først ved 4 års virketid bak seg i denne tiltaksklasse.
- ✚ Tømrermester oppnår tiltaksklasse 2 for funksjonen ansvarlig søker, først etter 6 år virketid bak seg i denne tiltaksklasse.
- ✚ Tømrermester oppnår tiltaksklasse 2 for funksjonen ansvarlig utførende gis først en tømrermester ved 3 års virketid bak seg i denne tiltaksklasse.
- ✚ Bygg- og Anleggstekniker oppnår tiltaksklasse 3 for funksjonen ansvarlig utførende først ved 5 års virketid bak seg i denne tiltaksklasse.

Hvem har sett en ingeniør bruke hammer og skrudrill i utøvende praktiskarbeid utover praksistid i en bedrift, dette er ikke en realitet, de er utøvende ledere.

Med dette som varsel vil mange i året 2016 bli skuffet, frustrert og såret og mange vil se seg nødt til å avvike sitt foretak. Dette er kompetanseforfall satt i system, med Mestere som offer og slik er tatt til ordet for bruken av fagsanering.

Dette er kjernen til og årsaken til, den nå rettede henvendelse da det ikke ses å være samsvar mot intensjon, lov mot lov, lov mot forskrift og forskrift mot veiledning. Det er dette som er tema i etterkommende sier.

Utdanning og nivå	Urimelig endret krav gitt for gruppe Bygg og tømrmestere	
Side 00 til 02	Kort om dette dokument og hensikt	
Side 03 til 03	Fortegnelse over emne fordelt på sideangivelse	
Side 04 til 04	SAK § 11-1 innledende del	Kvalifikasjoner
Side 05 til 05	SAK § 11-2 innledende del	Utdanning og nivåer
Side 05 til 05	SAK § 11-3 innledende del	Utdanning og praksis
Side 05 til 05	SAK § 11-4 innledende del	Krav til praksis og funksjon
Side 05 til 05	SAK § 11-5 innledende del	Vurdering utdanning og praksis
Side 06 til 15	SAK § 11-1 fortolkning del	Kvalifikasjonskrav
Side 16 til 18	SAK § 11-2 fortolkning del	Utdanning og nivåer
Side 19 til 19	SAK § 11-3 fortolkning del	Utdanning og praksis
Side 20 til 23	SAK § 11-4 fortolkning del	Krav til praksis og funksjon
Side 24 til 25	SAK § 11-5 fortolkning del	Vurdering utdanning og praksis
Side 26 til 27	Oppsummering ankepunkter	
Side 28 til 28	Distribuert kopi	
Side 01 til 10	Følgedokument sammenstilling ingeniør mot mester	
Ikke vedlagt	Fortegnelse over kildereferanser for dette dokument	
Tuftet i lov	71 av 27.06.08	Plan- og bygningsloven
Tuftet i forskrift	488 av 26.03.10	Saksforskriften
Tuftet i forskrift	488 av 26.03.10	Veiledning DiBK av 11.03.16
Tuftet i St. meld.	42 av 97 / 98	Kompetansereformen
Tuftet i lov	61 av 17.07.98	Opplæringsloven
Tuftet i lov	15 av 01.04.05	Universitets- og høyskole
Tuftet i forskrift	107 av 03.02.11	Rammeplan ingeniørutdanning
Tuftet i forskrift	173 av 31.01.07	Opptak til høyere utdanning
Tuftet i forskrift	1160 av 20.06.03	Realkompetanse
Læreplan 1996	Tømrrersvenn	Læreplan for videre opplæring
Læreplan 2014	Tømrrermester	Læreplan i bedriftsledelse
Læreplan 2014	Tømrrermester	Mesterkvalifikasjoner
Læreplan 2015	Tømrrermester	Læreplan for tømrrerfaget
Læreplan 2006	Ingeniør Bachelor	Fagplan Bygg- Anleggsteknikk
Læreplan 2006	Ingeniør Bachelor	Bredde i Bygg- Anleggsteknikk
Tallunderlag	Mesternemda	Opplysninger om antall og alder
Tallunderlag	Byggmesterforbundet	Opplysninger om antall og alder
Tallunderlag	Statistisk sentralbyrå	Opplysninger om antall foretak
Tallunderlag	Sintef - Byggforsk	Opplysninger om enhetskostnad

Utdanning og nivå	Urimelig krav gitt for Tømrermestere og deres kompetanse
--------------------------	---

Innledende henvisning : SAK § 11-1 Kvalifikasjoner.

Ledd 01 : I erklæring om ansvarsrett skal foretaket bekrefte at det i tiltaket benyttes nødvendige og relevante faglige kvalifikasjoner for å gjennomføre det aktuelle tiltaket på en forsvarlig måte, slik at krav gitt i eller med hjemmel i plan- og bygningsloven ivaretas.

Det krav som her er tilsiktet fremkommer av pbl § 20-3 første ledd.

Søknad, prosjektering og utførelse av tiltak som nevnt i § 20-1, skal forestås av foretak med ansvarsrett etter kapittel 23, med mindre unntak følger av §§ 20-4 til 20-8

✚ **Note 01 :** Det krav som her er tilsiktet fremkommer av pbl § 23-3 første ledd.

Følgende tekst fremkommer av innledende tekst; Ansvarlig foretak skal oppfylle kravene til *kvalifikasjoner, pålitelighet og dugelighet* som følger av forskrift gitt med hjemmel i § 23-8.

✚ **Note 02 :** Det krav som her er tilsiktet fremkommer av pbl § 23-3 andre ledd.

Følgende tekst fremkommer etter tredje punktum; Det ansvarlige foretakets ansvar omfatter også *underleverandørers utførelse og prosjektering*, med mindre disse selv har ansvarsrett for arbeidet.

✚ **Note 03 :** Det krav som her er tilsiktet fremkommer av pbl § 23-8 andre ledd.

Følgende tekst fremkommer av innledende tekst; Departementet kan gi forskrift om at tiltakshaver kan bygge egen bolig og fritidsbolig, og om ansvarsregler og dokumentasjon i slike tilfeller.

✚ **Note 04 :** Det krav som her er tilsiktet fremkommer av pbl § 23-8 tredje ledd.

Følgende tekst fremkommer av innledende tekst; Departementet skal gi forskrifter om ansvarlige foretaks *evne til å tilfredsstillende* kravene til tiltak gitt i eller i medhold av denne lov.

Forskriftene kan gjelde kvalifikasjoner i foretakene basert på *utdanning og praksis, pålitelighet og dugelighet* og *rutiner* for oppfyllelse av krav til tiltak. Det kan fastsettes forskjellige krav ut fra tiltakets vanskelighetsgrad og konsekvenser av feil, inndelt etter tiltaksklasser.

✚ **Note 05 :** Det krav som her er tilsiktet fremkommer av sak § 11-3.

Foretakets faglige ledelse skal oppfylle krav til *relevant utdanning og praksis inndelt i tiltaksklasse og funksjon etter tabellen nedenfor.*

§ 11.3 Tabell 1	Gjeldene versjon hentet fra VSAK av 11 03 2016 Informasjon gitt av DIBK : Side 5
-----------------	--

Krav satt til Formell utdanning og nivå			Antall år praksis		Antall år med praksis		Antall år med praksis	
Referanse	11.2	Tildeling av tiltaksklasse	1	Nivå T. Klasse	2	Nivå T. Klasse	3	Nivå T. Klasse
PBL § 23.4	SØK	A - Søker	4	Mesterbrev	6	Mesterbrev	8	Siv.ing 300 poeng
PBL § 23.5	PRO	A - Prosjekterende	4	Mesterbrev	6	Ing. 180 poeng	8	Siv.ing 300 poeng
PBL § 23.6	UTF	A - Utførende	2	Svennebrev	3	Mesterbrev	5	Ing. 180 poeng
PBL § 23.7	AK	A - Kontrollerende	4	Mesterbrev	6	Ing. 180 poeng	5	Siv.ing 300 poeng
PBL § 24.1	UK	U - Kontrollerende	4	Mesterbrev	6	Ing. 180 poeng	8	Siv.ing 300 poeng

Ledd 02 : I søknad om sentralgodkjenning for ansvarsrett, skal foretaket dokumentere at det har kvalifikasjoner som er tilpasset det omsøkte godkjenningsområdet, herunder at det *benyttes nødvendige og relevante faglige kvalifikasjoner* for å sikre at arbeid er innenfor det omsøkte godkjenningsområdet, og er ivaretatt *i samsvar med krav gitt i eller med hjemmel i plan- og bygningsloven.*

✚ Praksis kan dokumenteres ved referanseprosjekter eller på annen måte.

Ledd 03 : Ved erklæring av ansvarsrett vil det ved ett tilsyn foretas vurdering av kvalifikasjonene til ansvarlig foretak og vurdering av tilbaketrekking etter § 6-9 første ledd bokstav C, skal relevant sentral godkjenning normalt legges til grunn av kommunen.

Utdanning og nivå	Urimelig krav gitt for Tømrermestere og deres kompetanse
--------------------------	---

Innledende henvisning : SAK § 11-2 Utdanningsnivåer.

Foretak som påtar seg ansvarsrett i byggesak skal ha *faglig ledelse* med *eksamen* eller *annen bestått prøve som er relevant for foretakets ansvarsrett*. Følgende alternative utdanningsnivåer skal være oppfylt;

- ✚ A *Fag- eller svenneprøve* i henhold til læreplaner fastsatt med hjemmel i lov 17. juli 1998 nr. 61 om grunnskolen og den videregående opplæringa, eller tilsvarende
  - ✚ B *Mesterbrev eller fagskole* med fagplan for linjefag, eller tilsvarende
  - ✚ C Utdanning på ingeniørhøgskolenivå med 180 studiepoeng eller tilsvarende
  - ✚ Utdanning på universitetsnivå (sivilarkitekt, sivilingeniør, mastergrad eller tilsvarende grad) med 300 studiepoeng eller tilsvarende.
- ✚ Tilsvarende gjelder for foretak som søker om sentralgodkjenning

Innledende henvisning : SAK § 11-3 Utdanning og Praksis.

Foretakets faglige ledelse skal oppfylle krav til relevant utdanning og praksis inndelt i tiltaksklasse og funksjoner etter tabellen nedenfor.

§ 11.3 Tabell 1	Gjeldene versjon hentet fra VSAK av 11 03 2016 Informasjon gitt av DiBK : Side 5
-----------------	--

Krav satt til Formell utdanning og nivå			Antall år praksis		Antall år med praksis		Antall år med praksis	
Referanse	11.2	Tildeling av tiltaksklasse	1	Nivå T. Klasse	2	Nivå T. Klasse	3	Nivå T. Klasse
PBL § 23.4	SØK	A - Søker	4	Mesterbrev	6	Mesterbrev	8	Siv.ing 300 poeng
PBL § 23.5	PRO	A - Prosjekterende	4	Mesterbrev	6	Ing. 180 poeng	8	Siv.ing 300 poeng
PBL § 23.6	UTF	A - Utførende	2	Svennebrev	3	Mesterbrev	5	Ing. 180 poeng
PBL § 23.7	AK	A - Kontrollerende	4	Mesterbrev	6	Ing. 180 poeng	5	Siv.ing 300 poeng
PBL § 24.1	UK	U - Kontrollerende	4	Mesterbrev	6	Ing. 180 poeng	8	Siv.ing 300 poeng

Innledende henvisning : SAK § 11-4 Krav til praksis og funksjon.

Foretak som påtar seg ansvar som ansvarlig søker må ha *faglig ledelse* med *relevant praksis fra utførelse* eller *prosjektering* og *samordning*, samt *utforming av søknad med underlag* for tiltak i samme eller høyere tiltaksklasse.

Foretak som påtar seg ansvar som ansvarlig prosjekterende må ha *faglig ledelse* med *relevant praksis fra prosjektering innen eget fagområde*.

Foretak som påtar seg ansvar som ansvarlig utførende må ha *faglig ledelse* med *relevant praksis fra utførelse innen eget fagområde*.

Foretak som påtar seg ansvar som ansvarlig kontrollerende må ha *faglig ledelse* med *relevante faglige kvalifikasjoner innenfor prosjektering og/eller utførelse*, i tillegg til kontroll. Tilsvarende gjelder for foretak som søker om sentral godkjenning.

For tiltaksklasse 1 kan kommunen godkjenne at:

- ✚ A Kravet til praksis reduseres for ansvarlig søker og ansvarlig prosjekterende ved relevant utdanning av lengre varighet eller høyere grad
- ✚ B Kravet til utdanning reduseres ved relevant praksis av lengre varighet og god kvalitet.

Innledende henvisning : SAK § 11-5 Vurdering utdanning praksis.

Ved søknad om sentral godkjenning for ansvarsrett myntet i relasjon til pbl § 23-3b, skal det vurderes om foretakets *kvalifikasjoner, med hensyn til utdanning og praksis, fremstår som relevante* for det omsøkte godkjenningssområdet.

Det skal legges vekt på om foretakets praksis er *oppdatert, praksisens varighet, tilknytning til godkjenningssområdet*, og om *praksis har vært gjennomført i samsvar med tillatelser og bestemmelser gitt i eller med hjemmel i plan- og bygningsloven*.

Utdanning og praksis fra annen EØS-stat skal aksepteres på lik linje med Norsk*. Tilsvarende gjelder ved tilsyn med foretak som har ansvarsrett i byggesaker.

* Den gitte politiske forutsetning i hevd er at deres utdanning, minimum tilsvarende Norsk fag- eller svennebrev samt mesterutdanning og høyskolenivå i knytning mot tiltaksklasse.

Utdanning og nivå**Urimelig krav gitt for Tømrermestere og deres kompetanse****Mellomliggende merknad : SAK § 11-1 Kvalifikasjonskrav ledd 01 : side 3.**

Prinsipale merknader for dette som saksdokument, knyttes til angitt tekst for gjeldene referanseforhold til en hver mellomliggende side og avsluttende kommentarer.

Prinsipalt i rettskildepymiden ses Stortingsmelding og Stortingsproposisjon som førende intensjon, for enhver etterkommende lov og endring. Lov betraktes som øverste føring i denne rettskildepymiden, derpå tekst gitt i forskrift, hvorpå supplerende veiledninger er ment å være en fortolkning der det fra et offentlig forvaltningsorgan.

Ethvert samfunn har til tider behov av å foreta tidsbestemte og situasjonsbestemte endringer for å verne de almene interesser, og for å fremme vekst. De endringer som nå er foretatt i relasjon til dette dokument, er oppgitt tuftet på et slikt endringsbehov.

Det er ved slike allmenne interesser gitt i tidsbestemte endringer vi ser konturer av i dag hvor det kan oppstå manglende samsvar mellom lov mot lov, mellom tekst i lov, mellom lov sett mot forskrift, hvor det gis en forventet forståelse for dens manglende samsvar, noe som kan forklares med at i et slikt rettskildehierarki også er hardt arbeidene enkeltindivider som gjør det de kan for å få gjort alle sine dagsoppgaver.

For Byggfagene er dette en likestilt reell situasjon knyttet til hyppige del-implementeringer med løpende behov av ajourføring av internkontrollsystem og funksjonssystem, relatert til kvartal og halvårslige endringer, som nå har vært trend i 2015 og frem til og med dato.

Forskjellen er at aktørene i Byggfagene ved foretakstilsyn i utstraktform, får mangelbrev knyttet til eget foretakssystem, funksjonssystem, HMS og SHA, kjemikalikartotek eller i relasjon til manglende produktsamsvar mellom beskrivelse og materialleveranse, eller der kontrollanliggende knyttes til dagens søknadssystem ved kontroll av faglig leder, ikke er i samsvar med tilsynsutfører sin dokumentmal på kontrolltidspunktet, noe som medfører til rapportering om mangel med snarlig krav om retting innen angitt tid.

Realiteten er at ethvert tilsyn oftest gir rapportering basert på kontrollorganets tufting av lov eller forskrift, og etter deres meninger om forbedringer, ikke etter forutsetning angitt i pbl §§ 24-1 og 24-2 samt etter SAK §§ 10-1 og 10-2 noe som medfører stor frustrasjon.

Resultatet av tilsynsfører sin egen kyndighet fremkommer i nyhetsbrev hvor DiBK og Arbeidstilsynet markedsfører sin suksess ved å tilkjenne; Det er i byggfagene igjen funnet store avvik og mangler av ulik karakter. Hva om vi nå snur på situasjonen og foretar omfattende markedsføring av kommunal inkompetanse i byggesaksbehandling, er vi tjent med et slikt samfunn, hva med mer likeverd, respekt og felles målsetting.

For kommentarforståelse av underliggende tekst, ses det behov av å minne om de grunnleggende føringer gitt i eller med hjemmel i plan- og bygningslov som rettesnor.

✚ **Note 01** : Det som stilles som førende lovkrav er beskrevet i pbl § 23-3 første ledd og viser til at det ansvarlige foretak skal oppfylle krav til; *kvalifikasjoner, pålitelighet og dugelighet* som følger av forskrift gitt med hjemmel i § 23-8.

✚ **Note 02** : Det som stilles som førende lovkrav er beskrevet i pbl § 23-3 andre ledd og viser at det ansvarlige foretak har et ansvar, som i favn av sitt ansvar skal omfatte; *underleverandører sin utførelse og prosjektering*, forutsatt at underaktør ikke har søkt om egen ansvarsrett for sitt supplerende arbeid.

✚ **Note 04** : Det som stilles som førende lovkrav er beskrevet i pbl § 23-8 etter tredje punktum og viser i hjemlet grunntanke at det er foretakskvalifikasjoner knyttet til faglig leder sin; *utdanning, praksis, pålitelighet og dugelighet* og foretakets *rutiner for oppfyllelse av krav* som skal være det førende lovkrav, som vurderingsgrunnlag.

Det som stilles som førende lovkrav er at det skal fastsettes forskjellige krav ut fra tiltakets *vanskelighetsgrad og konsekvenser av feil*, inndelt etter tiltaksklasser som rettes mot tiltakets kompleksitet under sin oppføring.

✚ **Note 05** : Det som stilles som forskriftskrav i SAK § 11-3 viser at foretakets faglig ledelse ved sin kvalifikasjon, ved tilsyn skal dokumenteres oppfyllelsen av krav til *utdanning og praksis* som angitt i tabell vist i VSAK av 11.mars 2016 på neste side.

Utdanning og nivå	Urimelig krav gitt for Tømrermestere og deres kompetanse
--------------------------	---

Mellomliggende merknad : SAK § 11-1 Kvalifikasjonskrav ledd 01 : side 3.

§ 11.3 Tabell 1	Gjeldene versjon hentet fra VSAK av 11 03 2016 Informasjon gitt av DiBK : Side 5
-----------------	--

Krav satt til Formell utdanning og nivå			Antall år praksis		Antall år med praksis		Antall år med praksis	
Referanse	11.2	Tildeling av tiltaksklasse	1	Nivå T. Klasse	2	Nivå T. Klasse	3	Nivå T. Klasse
PBL § 23.4	SØK	A - Søker	4	Mesterbrev	6	Mesterbrev	8	Siv.ing 300 poeng
PBL § 23.5	PRO	A - Prosjekterende	4	Mesterbrev	6	Ing. 180 poeng	8	Siv.ing 300 poeng
PBL § 23.6	UTF	A - Utførende	2	Svennebrev	3	Mesterbrev	5	Ing. 180 poeng
PBL § 23.7	AK	A - Kontrollerende	4	Mesterbrev	6	Ing. 180 poeng	5	Siv.ing 300 poeng
PBL § 24.1	UK	U - Kontrollerende	4	Mesterbrev	6	Ing. 180 poeng	8	Siv.ing 300 poeng

§ 11.3 Tabell 1	Gjeldene versjon hentet fra VSAK av 24 04 2014 Informasjon gitt av DiBK : Side 5
-----------------	--

Krav satt til Formell utdanning og nivå			Antall år praksis		Antall år med praksis		Antall år med praksis	
Referanse	11.2	Tildeling av tiltaksklasse	1	Nivå T. Klasse	2	Nivå T. Klasse	3	Nivå T. Klasse
PBL § 23.4	SØK	A - Søker	4	Mesterbrev	6	Mesterbrev	8	Siv.ing - Master
PBL § 23.5	PRO	A - Prosjekterende	4	Mesterbrev	6	Ingeniørhøyskole	8	Siv.ing - Master
PBL § 23.6	UTF	A - Utførende	2	Svennebrev	3	Mesterbrev	5	Ingeniørhøyskole
PBL § 23.7	AK	A - Kontrollerende	2	Svennebrev	3	Mesterbrev	5	Ingeniørhøyskole
PBL § 24.1	UK	U - Kontrollerende	4	Mesterbrev	6	Ingeniørhøyskole	8	Siv.ing - Master

Ved et raskt blikk, ses det ikke stor oppstillingsforskjell på disse tabeller, men skjerpningen er dog likevel betydelig når det nå knyttes en fastsettelse av studiepoeng, og slik er en ren fagsanering både av Fagarbeider, Svenn og Tømrermester ved sitt yrkesvalg, sett opp i mot avkrevet 3-årig opplæring i Bygg- og anleggsteknikk med 180 studiepoeng.

Dette gir ingen mening annet enn i hevd, å være en underlig skjerpning ved tilnærming da det fra politiskhold og fra DiBK i samlet ordelag, og via ulike medier tidlig førstekvartal 2015, rettet hevd i behov av endringer, for slik å gi et løft av respekt for Mester som fag.

Oppstilling som angitt i tabell vist i VSAK av 11.mars 2016 levner ingen hensyn til foretatt *utdanning og praksis, pålitelighet og dugelighet*, sett i relasjon til den enkeltes ulik evne til å løse tiltakenes forskjellige vanskelighetsgrad i konstruksjon eller teknisk oppbygning.

Det gis i realitet ingen rom til å foreta vurdering av fagsupplerende utdanning innen et yrkesfag, enten utdanning eller oppdatering foretatt på skole, eller via nettstudier, eller via fagrettet kurs i og med det ikke foreligger studiepoeng for utdanning innen yrkesfag, og slik betraktet i sak å være diskriminering av dette som utdanningsgruppe.

Realiteten i den sammenheng tuftes over prinsippal forståelse av at utdanning, fagrettet kurs innen; modul 1 og 2 for våtrom, eller innen fag; byggtteknikk, bygningsfysikk, fuktteknikk, radonkontroll, innen TEK eller SAK med veiledning, eller innen uavhengig kontroll, utvidet kontroll av styringssystemer, instruktøropplæring for å ha lærlinger, eller eiendomsforvaltning, kurs for ansvarlige søkere innen komplett byggesak med mer, ikke betraktes som utdanning, eller gir økning av enkeltindividets realkompetanse.

Dette påvirker nå alle Mestere som enkeltindivider i relasjon til en helhetlig vurdering av *utdanning, praksis, kvalifikasjoner, pålitelighet, dugelighet*. Med dette som grunnlag gis det hevd i tolkning at førende lovkrav tilsidesettes, hvor verdiforutsetninger angitt i note; 01, 02 og 04 sett til enkeltindividets; *utdanning, praksis, kvalifikasjoner, pålitelighet, dugelighet*, eller til virksomhetens ansvar ved bruk av *underrådgivere, underleverandører ved utførelse og prosjektering*, blir tilsidesatt i sin kraft av et direktorat basert på hevd.

Med dette levnes ingen annen tolkning enn at det førende lovkrav tilsidesettes hvor det nå er innehaende tittel som er den styrende norm ved søknad om ansvarsrett, ikke *utdanning, praksis, kvalifikasjoner, pålitelighet, dugelighet*.

Utdanning og nivå	Urimelig krav gitt for Tømrermestere og deres kompetanse
--------------------------	---

Mellomliggende merknad : SAK § 11-1 Kvalifikasjonskrav ledd 01 : side 3.

Note 03 : Som fagsanering menes dette i knyttning ved å vise til henvisning gitt under note 03 oppført på side 02, knyttet til pbl §§ 23-1 / 23-8 og sak 6-8 med tekst :

- ✚ Selvbygger pbl § 23-1 ledd 1 Tiltakshaver er ansvarlig for at tiltak utføres i samsvar med de krav som følger av bestemmelser gitt i eller i medhold av denne lov.
- ✚ Selvbygger pbl § 23-8 ledd 1 Departementet kan gi forskrift om at tiltakshaver kan bygge egen bolig og fritidsbolig, og om ansvarsregler og dokumentasjon i slike tilfeller.
- ✚ Selvbygger sak § 6-8 ledd 1 Kommunen kan godkjenne person for ansvarsrett som selvbygger uten hensyn til kravene til ansvarlige i kapitlene 9, 10 og 11, dersom personen sannsynliggjør at arbeidet godkjenningen gjelder vil bli utført i samsvar med bestemmelser gitt i eller med hjemmel i plan- og bygningsloven.
- ✚ Selvbygger sak § 6-8 ledd 2 Ansvarsrett kan gis for funksjonene ansvarlig søker, prosjekterende og utførende for fagområder i tiltaksklasse 1.

Med referanse i tekst angitt over, ses dette å være tatt helt ut av fornuft sett i mot note 5, og må forstås svært urimelig i relasjon av utøvelse av ens profesjon, mot en selvbygger og deres mulighet til oppføring av enebolig og fritidshus, samt bortfall av ansvar etter saksforskriften etter kapittel 9, 10 og 11, der det ved samme oppføring i en næringsgitt funksjon, gis ett absolutt krav til fagkunnskap knyttet til enkeltindividets tittel i utøvelse av en ansvarsbelagt funksjon, i tiltaksklasse 1 angitt i utøvelse å gjelde;

§ 11.3 Tabell 1	Gjeldene versjon hentet fra VSAK av 11 03 2016 Informasjon gitt av DiBK : Side 5
-----------------	--

Krav satt til Formell utdanning og nivå			Antall år praksis		Antall år med praksis		Antall år med praksis	
Referanse	11.2	Tildeling av tiltaksklasse	1	Nivå T. Klasse	2	Nivå T. Klasse	3	Nivå T. Klasse
PBL § 23.4	SØK	A - Søker	4	Mesterbrev	6	Mesterbrev	8	Siv.ing 300 poeng
PBL § 23.5	PRO	A - Prosjekterende	4	Mesterbrev	6	Ing. 180 poeng	8	Siv.ing 300 poeng
PBL § 23.6	UTF	A - Utførende	2	Svennebrev	3	Mesterbrev	5	Ing. 180 poeng
PBL § 23.7	AK	A - Kontrollerende	4	Mesterbrev	6	Ing. 180 poeng	5	Siv.ing 300 poeng
PBL § 24.1	UK	U - Kontrollerende	4	Mesterbrev	6	Ing. 180 poeng	8	Siv.ing 300 poeng

tillagt fritak av foretaksgitte krav etter SAK kapitel 9, 10 og 11.

Ved å se dette i en slik sammenheng etter tekst i note 01, 02 og 04, som i favn er underlagt lovhjemmel ved; *utdanning, praksis, kvalifikasjoner, pålitelighet og dugelighet* og hvor virksomheter tillegges totalitetskrav for bruk av behovsknyttede *underrådgivere* og *underleverandører* ved deres; *prosjektering og utførelse*, menes det å gi dekning for beskrivelsen, å være tatt ut av mening.

For å forstå de endringer vi ser gjennomført i dag, må vi tilbake til krav gitt av EFTA der deres kjennelse vant frem i sitt syn, at foretak fra Europeiske land, ved søknad om lokal og sentralgodkjenning, ble forstått ikke å bli gitt likeverdig behandling av deres søknad om ansvarsrett som Norske foretak.

Det forslag som nå foreligger hevdes å likestille aktørene. Likevel berører dette 13 448 aktive Mestre som undrer seg over dens gitte komposisjon og tilnærming ved å fremme skjerpene krav til sentralgodkjente foretak for på denne måte og styrke ordningen som et seriøsitetsstempel, synonymt med kvalitet.

Noen av de viktigste forslag i den anledning var å opparbeide;

- ✚ Ny sentralgodkjenning med seriøsitetskrav
- ✚ Utvide ID-kortordningen med opplysninger om kvalifikasjon
- ✚ Ny registreringsordning for eiendom
- ✚ Automatisk informasjonshenting fra offentlige registre
- ✚ Økt tilsyn ved bruk av lokalgodkjenning, produktkontroll, samsvarskontroll m.m..

Dette har ingenting med likestilt aktørkvalitet men til ulike søknadsformer som prinsipielt bygger på ulike seriøse premisser innen byggesaksforvaltning.

Utdanning og nivå**Urimelig krav gitt for Tømrermestere og deres kompetanse****Mellomliggende merknad : SAK § 11-1 Kvalifikasjonskrav ledd 01 : side 3.**

Som fagsanering ses dette i ly av at en selvbygger som forbruker ikke har behov av egen formell utdanning innen noen av fagfunksjonene for å kunne oppføre sitt tiltak. Kravet knyttes kun til 3 forhold vist på innklipp fra formular NBR 5184 som selvbygger.

Kompetanse	
Jeg kan sannsynliggjøre nødvendig kompetanse ved	
☐	Egen utdanning og/eller praksis (kurs)
☐	Bruk av medhjelpers utdanning og/eller praksis
☐	Bruk av innleid foretak

Dette tilsier ved alternativ

- 1 Egen utdanning og / eller praksis (kurs)
- 2 Bruk av medhjelpers utdanning og eller praksis.
- 3 Bruk av innleid foretak.

- ✚ Realiteten i dette er at ved en hvilken som helst avkryssing i en av rubrikkene, så får en forbruker tilkjent rolle Ansvarlig søker, prosjekterende og utførende i tiltaksklasse 1. Dette tilsier at forbrukere er likestilt 13 448 aktive Mestre ved sin *utdanning, praksis, kvalifikasjoner, pålitelighet og dugelighet*, og er en faktor som kan resultere i en nedgang i bruk av Tømrermester og annen Mester som fag, og slik svinne hen.
- ✚ Forbruker har ingen praktisk bruksbehov av en tittelbærende Tømrermester eller Bygg- og anleggsteknikker ved 180 studiepoeng med krav til funksjonsknyttet kontrollsystem som et seriøsitetsbevis, utover pålagt krav til internkontrollsystem.
- ✚ Forbruker kan ved en slik søknad og ved slik gitt tillatelse, og i dette segment, forkaste et hvilket som helst foretak, uten driftskonsekvens for sitt tiltak, i og med det ikke foreligger foretaksnyttet ansvarsrett i funksjonen; Ansvarlig søker, prosjekterende og utførende i tiltaksklasse 1, da selvbygger besitter ansvarsrett i eget navn.
- ✚ Forbruker kan ved en slik søknad og ved slik gitt tillatelse, i dette segment, innta en utilsiktet økonomisk holdning som går på bekostning av forståelse av krav til materialbruk og produktokumentasjon, med referanse til samlet materialkostnad.
- ✚ Forbruker kan ved en slik søknad og ved gitt tillatelse, i dette segment, innta en utilsiktet økonomisk holdning som går på bekostning av ett anstrengt marked knyttet til timehonorar og enhetshonorar relatert til enhetsmengde, og slik fremmer holdninger som kan friste til økt tilslag av vinningskriminalitet.

Oppsummering gitt kvalitetskrav.

Med referanse i forhold over, ses det i dag ingen reel politisk måloppnåelse knyttet til de foretatte endringer som i handling gir, og vil gi, ett redusert tilslag av vinnings- kriminalitet, annet enn at samlede endringer under ett, nå gir et økt grunnlag for vekst.

Den nye ordningen er i realitet langt fra den kontekst som var opplyst å være grunnlaget til forskriftsendringen, og slik også fremstår helt usammenhengende sett opp i mot ønske om bruk av en næringsgitt fagkunnskap i alle områder, og i favn, sett i påvirkning av forbrukere ved oppføring og gjennomføring av ulike tiltak, for å benytte en Mester.

Hvordan dette samlet sett er håndtert fra politiskhold og i fra DiBK, og hvorledes dette er blitt evaluert og vurdert, og hvordan dette skal fremme forbrukere sin interesse til å benytte en Tømrermester eller Bygg- og anleggsteknikker med 180 studiepoeng, eller hvordan disse foretak skal kunne konkurrere i et segment ved sin inntreden, i ett opplyst forbrukermarked knyttet til selvbygger, ses med stor undring.

Undringen blir ikke mindre sett i ly av hvorledes DiBK ved søknad om sentralgodkjenning gjennomfører, fortolker og praktiser forståelsen av; *utdanning, praksis, kvalifikasjoner, pålitelighet og dugelighet*, da saksbehandlere direkte tilsidesetter den politiske forståelse gitt i Stortingsmelding nr. 42 av 1997/98, og slik utøver kriterievurdering i strid med den tanke og forutsetning som lovmakere hadde i sin tanke på angitt tid.

Utdanning og nivå**Urimelig krav gitt for Tømrermestere og deres kompetanse****Mellomliggende merknad : SAK § 11-1 Kvalifikasjonskrav ledd 01 : side 3.**

Prinsipalt etter rettskildehierarkiet, er det lov som settes øverst, derpå forskrift tekst, hvorpå veiledning kun er ment å være en fortolkning der et offentlig forvaltningsorgan tilskriver tekst i et forenklet bilde av forskriften, forstått som en felles eksempelgivning.

Merknader for dette som saksforhold knyttes til angitt referanse; *utdanning, praksis, kvalifikasjoner, pålitelighet og dugelighet* tilpasset det omsøkte godkjenningssområdet ved sin referanse til avsnittstekst og til mellomliggende og avsluttende merknader.

Definisjon : Kvalifikasjon.

Kvalifikasjoner er en teknisk termologi som definerer en juridisk betegnelse som hovedsakelig benyttes til å beskrive visse krav til en ytelse av en teknisk art og kvalitet.

Som eksempel på slik dokumentasjon kan nevnes en kravspesifikasjon etterfulgt av en ytelses-spesifikasjon med påfølgende ytelseserklæring, som viser ved oppstilling om det er samsvar mellom kravspesifikasjon, levert produkt og oppnådd resultat.

Definisjon : Kunnskap.

Kunnskap regnes som all ervervelse av teori, fakta, ulike definerte begreper, prinsipper og prosedyrer som benyttes innen et fagområde og dets ulike yrkestilhørigheter.

Definisjon : Ferdigheter.

Ferdigheter regnes som evnen til å anvende kunnskap til å løse problemer og oppgaver som kan oppstå ved en utøvelse;

- ✚ Vi har kognitive ferdigheter som handler om enkeltindividets erkjennelse, oppfatning, og tenkning ved å behandle informasjon som er lært kognitivt, er forstått, ikke bare i vårt minne. Dessverre er dette en evne som reduseres etter enkeltindividets situasjon.
- ✚ Vi har praktiske ferdigheter som handler om enkeltindividets forståelse av eget samspill mellom teknologi og miljø, sett opp i mot samfunnet.
- ✚ Vi har kreative ferdigheter som har med enkeltindividets evner som knyttes til iderikdom, evnen til å bli oppslukt, evne til å få en glidende overgang mellom drøm og realitet. Evnen til å gjøre motstand mot regler og konvensjoner, ha behov av å kunne gjøre noe ingen andre har gjort, behov av å prestere, være målrettet, være nyhetssøkende og oppdagende, for å nevne noe.
- ✚ Kommunikative ferdigheter som har med enkeltindividets evner som knyttes til vilje og utholdenhet under vanskelige problemstillinger, evnen til å se problemer fra ulike sider og holde løsningsmulighetene åpne, for å nevne noe.

Definisjon : Utdanning.

Generelt defineres utdanning til ervervelse av spesifikke ferdigheter og kunnskaper som oppnås gjennom læring og mestring hele livet betalt eller ikke betalt ervervelse.

Utdannelse refereres også til videregående utdanning foretatt på gymnas og yrkesskole.

I denne sak knyttes det til yrkesskolen rettet mot håndverksfag. Et fag som består av en teoretisk del og en praktisk del, med gjennomføring av fagprøve i et bestemt yrkesfag.

I yrkesfag er høyeste oppnåelig nivå Mesterbrev, som gir hjemlet kvalifikasjon til å drive håndverksbedrift som egen næringsvirksomhet, knyttet til det område som gjelder i yrke.

Definisjon : Realkompetanse.

Realkompetanse regnes som ervervelse av kunnskap, erfaring, fagkompetanse som tilegnes via læring og mestring enten den er ervervet via et utdanningssted, i bedrifter eller over ubetalte arbeid, organisasjonsarbeid, all praktisk utdanning og samfunns ervervet erfaring som for øvrig kan nyttiggjøres i ervervelsen i sitt virke.

- ✚ Dette er å betrakte som offisiell forståelse knyttet til oppfattelsen av at praktisk læring, erfart gjennom næringsrettet virke, ikke skal ses å være tillegg til læring gitt via utdanningsinstitusjon, men betraktes som likestilt læring jf. St meld. nr. 42 av 1997/98.

Utdanning og nivå	Urimelig krav gitt for Tømrermestere og deres kompetanse
--------------------------	---

Mellomliggende merknad : SAK § 11-1 Kvalifikasjonskrav ledd 02 : side 3.

Som det fremkommer av veiledning i SAK 11-1, knyttes forskriftskrav direkte til plan- og bygningsloven § 23-3 som igjen henviser til § 23-8 med angivelse av at, foretaket skal dokumentere at det har kvalifikasjoner som er tilpasset det omsøkte godkjenningsområdet, herunder at det benyttes nødvendige og relevante faglige kvalifikasjoner*, som sikrer at arbeid er innenfor det omsøkte godkjenningsområdet, og er ivaretatt i samsvar med krav gitt i eller med hjemmel i plan- og bygningsloven.

* I denne sammenheng er kvalifikasjoner myntet til underliggende tabell, sett i relasjon til gitt krav til faglig leder, har en utdanning tilpasset det omsøkte godkjenningsområdet;

§ 11.3 Tabell 1	Gjeldene versjon hentet fra VSAK av 11 03 2016 Informasjon gitt av DiBK : Side 5
-----------------	--

Krav satt til Formell utdanning og nivå			Antall år praksis		Antall år med praksis		Antall år med praksis	
Referanse	11.2	Tildeling av tiltaksklasse	1	Nivå T. Klasse	2	Nivå T. Klasse	3	Nivå T. Klasse
PBL § 23.4	SØK	A - Søker	4	Mesterbrev	6	Mesterbrev	8	Siv.ing 300 poeng
PBL § 23.5	PRO	A - Prosjekterende	4	Mesterbrev	6	Ing. 180 poeng	8	Siv.ing 300 poeng
PBL § 23.6	UTF	A - Utførende	2	Svennebrev	3	Mesterbrev	5	Ing. 180 poeng
PBL § 23.7	AK	A - Kontrollerende	4	Mesterbrev	6	Ing. 180 poeng	5	Siv.ing 300 poeng
PBL § 24.1	UK	U - Kontrollerende	4	Mesterbrev	6	Ing. 180 poeng	8	Siv.ing 300 poeng

Etter kvalifikasjonskriteriet gitt foretak etter SAK kapittel 9, 10 og 11.

SAK kapittel 09 : Foretak og ansvar

Her tekst hentet fra § 9-1; Foretak som erklærer ansvarsrett for oppgaver som ansvarlig søker, prosjekterende, utførende eller kontrollerende i tiltak som krever ansvarsrett, skal ha *gjennomføringsevne* for oppgaver som er omfattet av ansvarsretten og oppfylle forskriftskrav til kvalitetssikringsrutiner og kvalifikasjoner.

Her tekst hentet fra § 9-2; Foretak, etater og andre offentlige organer kan erklære ansvarsrett i byggesak og søke om sentral godkjenning for ansvarsrett.

Foretak skal være registrert i *Foretaksregisteret*.

Her tekst hentet fra § 9-3; Oppgaver knyttet til tiltak skal inndeles i tiltaksklasser 1 < 3 innenfor ett eller flere fagområder basert på kompleksitet, vanskelighetsgrad og mulige konsekvenser mangler og feil kan få for helse, miljø og sikkerhet.

Oppgaver knyttet til tiltaket kan plasseres i ulik tiltaksklasse for den enkelte funksjon og fagområde. *Kommunen godkjenner tiltaksklasser etter forslag fra ansvarlig søker.*

Her tekst hentet fra § 9-4; Tiltaksklasse 1 omfatter, uavhengig av funksjon og fagområde, tiltak eller oppgaver av liten kompleksitet og vanskelighetsgrad, og der mangler eller feil ved tiltaket fører til mindre konsekvenser for helse, miljø og sikkerhet.

Her tekst hentet fra § 9-4; Tiltaksklasse 2 omfatter, uavhengig av funksjon og fagområde, tiltak eller oppgaver av;

- ✚ A *liten kompleksitet og vanskelighetsgrad*, men der mangler eller feil kan føre til *middels til store konsekvenser for helse, miljø og sikkerhet*, eller
- ✚ B *middels kompleksitet og vanskelighetsgrad*, men der mangler eller feil kan føre til *små til middels konsekvenser for helse, miljø og sikkerhet*.

Her tekst hentet fra § 9-4; Tiltaksklasse 3 omfatter, uavhengig av funksjon og fagområde, tiltak eller oppgaver av;

- ✚ A *middels kompleksitet og vanskelighetsgrad*, men der mangler eller feil kan føre til *store konsekvenser for helse, miljø og sikkerhet*, eller
- ✚ B *stor kompleksitet og vanskelighetsgrad*.

Utdanning og nivå**Urimelig krav gitt for Tømrermestere og deres kompetanse****Mellomliggende merknad : SAK § 11-1 Kvalifikasjonskrav ledd 02 : side 3.****Oppsummering gitt kapittel 9.**

Slik teksten fremkommer i kapittel 9 i relasjon til Foretak og tiltaksklasser, er gjeldene referanse knyttet til angivelsen; *gjennomføringsevne* forstått å knyttes til individuell evne og ikke til angitt utdannings tittel.

Slik teksten fremkommer i kapittel 9 i relasjon til Foretak og tiltaksklasser, er gjeldene referanse knyttet til angivelsen; *Foretaksregisteret* forstått å knyttes til det å foreta etablering av virksomhet med referanse til Foretaksregisterloven nr. 78 av 21.juni 1985 og ikke til utdannings tittel.

Slik teksten fremkommer i kapittel 9 i relasjon til Foretak og tiltaksklasser, er gjeldene referanse knyttet til angivelsen; *HMS* forstått å knyttes til Internkontrollforskriften nr. 1127 av 12.juni 1996 og ved sin referanse, til å fremme forbedringsarbeid i virksomheten relatert til arbeidsmiljø, sikkerhet og forebygging av helse og miljøforstyrrelser og ikke til utdannings tittel.

Slik teksten fremkommer i kapittel 9 i relasjon til Foretak og tiltaksklasser, er gjeldene referanse knyttet til angivelsen; *kompleksitet og vanskelighetsgrad* forstått å knyttes til individuell evner og ikke til angitt utdannings tittel.

✚ Over DiBK sin nettsider, foreligger det opplysninger der det tas til ordet for å evaluere søknader som nå er knyttet til tabell i saksforskriften § 11-3 der enkeltindivider har fått endret tidligere klassesdeling og funksjonsområde, vurdert etter kriteriet før 2016.

Annet kan da ikke forstås rent teknisk, at alle disse søknader ikke har blitt vurdert, eller vil bli vurdert, etter det vurderingskriteriet som følger av pbl §§ 23-3 og 23-8; relatert til *alder, utdanning, praksis, kvalifikasjoner, pålitelighet og dugelighet* annet enn å forlenge det allerede gitte funksjonskriteriet før 2016 til og gjelde frem til 01. juli 2018.

✚ Ved en slik forståelse gir dette en sterk bekreftelse på at DiBK ved en søknad om sentralgodkjenning og via sine saksbehandlere, har, og gjennomfører en fortolkning og praktisering av krav til; *utdanning, praksis, kvalifikasjoner, pålitelighet og dugelighet*, som direkte tilsidesetter den politiske forståelsen av det forhold som tidligere er nedfelt i Stortingsmelding nummer 42 av 1997/98, og etter forutsetning gitt i medhold av pbl §§ 23-3 og 23-8 uten etisk vurdering av egen rolle og stillingsgitt makt.

Dette betraktes etter min mening å være direkte kritikkverdig håndtering av et direktorat, og gjøres uten tanke for den tanke og forutsetning som danner den politiske forståelse og hva lovmaker har tiltenkt og tuftet sin forståelsen av dette, som forhold.

Dette tilsier at det i realitet kan foreligge en mulighet for et forvaltningsovergrep ovenfor 13 448 aktive Mestere med ervervet og supplerende utdanning. Dette med knytning til urettmessig fortolkning og praktisering av krav til *utdanning, praksis, kvalifikasjoner, pålitelighet og dugelighet*, over 18 år tuftet på en offisiell forståelse med hjemlet krav knyttet til en samtidsgitt forutsetning, etter pbl kapittel 23, her gjengitt bokstav A og B angitt til læreplan av 17.juli nr. 61 av 1998 etter;

✚ A Fag- eller svenneprøve i henhold til læreplaner fastsatt med hjemmel i lov 17. juli av 1998 nr. 61 om grunnskolen og den videregående opplæringa, eller tilsvarende

✚ B Mesterbrev eller fagskole med fagplan for linjefag, eller tilsvarende

der den klare forståelse er at, praktisk læring erfart gjennom næringsrettet virke skal betraktes som likestilt læring gitt over en offentlig eller privat utdanningsinstitusjon.

Ved denne forståelse gis det hevd, at det ikke foreligger noen reell politisk måloppnåelse knyttet til de foretatte endringer, hverken i relasjon til det omtalte ønske om mer bruk av Mester i en næringsgitt funksjon med fagkunnskap, eller sett i påvirkning av forbrukere ved deres oppføring eller gjennomføring av ulike tiltak for å benytte en Mester.

✚ Ordningen kan betraktes falitt, før den er iverksatt

Utdanning og nivå**Urimelig krav gitt for Tømrermestere og deres kompetanse****Mellomliggende merknad : SAK § 11-1 Kvalifikasjonskrav ledd 03 : side 3.**

Prinsipalt er det lov som settes øverst i systemhierarki, derpå følger tekst angitt i forskrift, hvorpå en veiledning kun er ment å være en fortolkning der et offentlig forvaltningsorgan tilskriver tekst i et forenklet bilde av forskriften, forstått som en felles eksempelgivning.

Merknader for dette som saksforhold knyttes til angitt referanse; *ansvarsrett, avvik, behandle, dokumentere, identifisere, ivareta, oppgaver, plikter, relevante, rutiner, krav, styre, verifisere*, og til mellomliggende og avsluttende merknader.

Definisjon : Ansvarsrett

Ansvarsrett er i medhold av plan- og bygningsloven, en gitt rett til å kunne påta seg bestemte oppgaver i visse tiltak som krever tillatelse etter plan- og bygningsloven.

Ansvarsrett er i medhold av plan- og bygningsloven, en gitt rett i adgang for en aktør å kunne søke om rett til å utøve en funksjon innen ansvarsknyttede oppgaver som søker, prosjekterende, utførende, kontrollerende ved oppføring av søknadspliktige tiltak etter pbl slik det fremkommer av lov og forskrift.

Definisjon : Avvik

Avvik er manglende oppfyllelse av krav i knyttet til et regelverk og betraktes å knyttes til manglende oppfyllelse av kravspesifikasjon og er en ikke ønsket hendelse.

Definisjon : Behandle

Behandle ses i denne sammenheng å utøve en bestemt prosess knyttet til administrering av bestemte formularer og tilhørende dokumenter knyttet til sak.

Definisjon : Dokumentere

Dokumentere ses i denne sammenheng å fastslå et samsvar av bestemte formularer og tilhørende dokumenter knyttet til sak.

Definisjon : Identifisere : Verifisere

Identifisere ses i denne sammenheng å fastslå, ved og i gjenkjenne bestemte formularer og tilhørende dokumenter knyttet til sak.

Definisjon : Ivareta

Ivareta ses i denne sammenheng å knyttes til det å sørge for at arbeidet relatert til en byggesak følger den gitte intensjonen som følger av pbl, teknisk forskrift, saksforskrift, gitt igangsettingstillatelse og andre bransjeknyttede regelverk.

Definisjon : Oppgaver

Oppgaver ses i denne sammenheng å knyttes til det å utøve et enkeltstående arbeid, en enkeltstående funksjon som følger av plan- og bygningsloven med tilhørende forskrifter.

Definisjon : Plikter : Styre

Plikter ses i denne sammenheng å knyttes til moral, imperativ handling, en rettslig knyttning, en aktørs ansvar relatert til stilling og den utøvelse av fastgitte oppgaver.

Definisjon : Krav

Krav ses i denne sammenheng å knyttes til det å utøve en oppgave etter angitt ytelses spesifikasjon.

Definisjon : Relevans

Relevans ses i denne sammenheng å knyttes til det å foreta en vurdering av graden av teoretisk samsvar og praktisk anvendelse sett opp i mot resultat.

Definisjon : Rutiner

Rutiner ses i denne sammenheng å knyttes til det å utøve og etterfølge systematiske og gjentagende oppgaver fastsatt i et formular eller direktiv.

Utdanning og nivå**Urimelig krav gitt for Tømrermestere og deres kompetanse****Mellomliggende merknad : SAK § 11-1 Kvalifikasjonskrav ledd 03 : side 3.****SAK kapittel 10 : Krav til kvalitetssikring**

Slik teksten fremkommer i kapittel § 10-1 ledd 1; I relasjon til foretak som påtar seg ansvarsrett; skal virksomheten ha rutiner innenfor eget ansvarsområde som sikrer etterlevelse i tiltaket, av krav gitt i eller med hjemmel i plan- og bygningsloven.

Rutiner for kvalitetssikring skal omfatte:

- ✚ A rutiner for å identifisere, ivareta, herunder verifisere, og dokumentere oppfyllelse av relevante krav gitt i eller med hjemmel i plan- og bygningsloven som gjelder for foretakets ansvarsområde i tiltaket, jf. § 1-2 bokstav d
- ✚ B rutiner for å ivareta de plikter og oppgaver som følger av foretakets ansvar og funksjon i tiltaket, jf. kapittel 12.
- ✚ C rutiner for å styre andre foretak som foretaket knytter til seg
- ✚ D rutiner for å identifisere, behandle og lukke avvik fra krav gitt i eller med hjemmel i plan- og bygningsloven.

Slik teksten fremkommer i kapittel § 10-1 ledd 2; I relasjon til foretak som søker om sentralgodkjenning for ansvarsrett skal ha rutiner innenfor eget godkjenningsområde som sikrer etterlevelse av krav gitt i eller med hjemmel i plan- og bygningsloven.

Rutiner for kvalitetssikring skal omfatte:

- ✚ A rutiner for å *identifisere, ivareta*, herunder *verifisere*, og dokumentere oppfyllelse av relevante krav gitt i eller med hjemmel i plan- og bygningsloven som gjelder for foretakets godkjenningsområde, jf. § 1-2 bokstav C, for å sikre at alle *relevante* krav og vilkår oppfylles i tiltaket
- ✚ B rutiner for å ivareta de plikter og oppgaver som følger av foretakets ansvar og funksjon, jf. kapittel 12.
- ✚ C rutiner for å styre andre foretak som foretaket knytter til seg
- ✚ D rutiner for å identifisere, behandle og lukke avvik, herunder hindre gjentakelse av avvik, fra krav gitt i eller med hjemmel i plan- og bygningsloven
- ✚ E rutiner for å ivareta registrering, versjonshåndtering, videreformidling og oppbevaring av dokumentasjon som viser at krav gitt i eller med hjemmel i plan- og bygningsloven er oppfylt
- ✚ F organisasjonsplan, jf. § 1-2 første ledd bokstav e
- ✚ G rutiner for å sikre at foretaket har nødvendige og oppdaterte kunnskaper om krav gitt i eller med hjemmel i plan- og bygningsloven som er relevante for foretakets godkjenningsområde
- ✚ H rutiner for å sikre jevnlig gjennomgang og oppdatering av kvalitetssikring.

SAK kapittel 10 : Knytning til enkeltstående ansvarsrett.

Her tekst hentet fra § 10-2 ledd 1; I erklæring om ansvarsrett skal foretaket bekrefte at det vil bruke tilstrekkelige **kvalitetssikringsrutiner tilpasset det aktuelle tiltaket* for å løse de oppgavene det påtar seg. Ved tilsyn skal foretaket dokumentere at det oppfylder krav til rutiner som angitt i § 10-1 første ledd. *Her ment prosjektrelatert kvalitetssikringsrutiner.

SAK kapittel 10 : Knytning til søknad om sentralgodkjenning.

Her tekst hentet fra § 10-2 ledd 2; Foretak eller andre skal ved søknad om ansvarsrett, ved sentralgodkjenning både skriftlig og på en oversiktlig måte, dokumentere at virksomheten oppfylder krav til kvalitetssikringsrutiner som er angitt i § 10-1 annet ledd.

Dokumentasjonen kan kreves fremlagt i en nærmere angitt form som viser hvordan kravene er ivaretatt, jf. § 5-1 tredje ledd.

Utdanning og nivå**Urimelig krav gitt for Tømrermestere og deres kompetanse****Mellomliggende merknad : SAK § 11-1 Kvalifikasjonskrav ledd 03 : side 3.****Oppsummering gitt kapittel 10.**

Slik teksten fremkommer i kapittel 10, og etter definisjonsopplisting angitt ved ordbruk i saksforskriften *utdanning, praksis, kvalifikasjoner, pålitelighet og dugelighet* i favn, kan ikke annet forstås enn at angitt krav må ses i sammenheng til enkeltindividets individuell evne til fortolkning og forståelse, ikke etter angitt utdanningstittel. Praksis utøves her i strid

✚ Ved dette menes at ved slik vagt og ofte sammenfallende fortolkning, danner grunnlag for en rekke ulike oppfatninger av hva som menes i sin tilskrivelse, og ses lite konkret.

Dette knyttes til forståelse av at internkontroll og funksjonskontroll som system, og slik det er formulert, i realitet og til aktive foretak i 2015, ses å danne grunnlag for 55 121 ulike varianter av forståelsen av internkontroll og funksjonskontroll ved sin knytting tuftet på samme formulering etter saksforskriften § 10-1 ved sitt ordvalg.

Med dette som synsvinkel må det gis forståelse av hvorfor det registres så stort antall mangelavvik knyttet til internkontroll og funksjonskontroll. Forståelse og fortolkning er for omfattende, det tas ikke hensyn til ulike behov, hva som er viktig for individ A er ikke viktig for individ B.

Forholdet blir ikke noe bedre når kommunale tilsynsavdelinger, ved representant følger eksempelvis Norsk Kommunalforening sine kontrollskjemaer, noe som er forbeholdt kommunal forvaltning som deres mal og deres medlemmer i bruk.

✚ Ved dette som grunnlag, etterlyses det nytenkning også i DiBK og i det offentlige virke hvor det bør tas til ordet for å etablere ett nettbasert felles styrende grunnsystem, knyttet til hver funksjon som igjen danner likestilt grunnlag og mer forutsigbarhet ved en kontroll, og til hva som forventes å være i tråd med krav gitt i og etter pbl, teknisk forskrift og saksforskrift.

Utover dette ses det relevant å rette krav til individuell utvidelse av grunnsystemet, der foretakenes enkeltstående særtilpasninger, igjen knyttet til virksomhetens art og / eller samarbeidsform, foretak eller prosjekt tilknytning.

Dette som system danner ikke grunnlag for tilsyn av meningsytring, men veiledende ytring som ikke påvirkes av mangel-rapportering i den anledning gjøres ved fravikelse av særtilpasset system som brudd på intensjonen.

Ved en slik tilnærming gis det grunn til å mene at dette vil kunne skape et langt bedre samarbeidsklima mellom virksomhetene og tilsynsavdelingene, og slik igjen, danne et grunnlag for økt fellesforståelse av de ulike oppgaver og roller, for slik ved tilbakemelding til kommune og DiBK, igjen danner grunnlag for en markedsomtale der bransjen nå oppfattes å opptre i tråd med krav. En positiv vinkling gir en positiv tanke og velbehag.

Med en slik tilnærming ses dette ved å danne en hevd i at bransjen opptre mer seriøst, vil gi forbrukere og det profesjonelle marked, et annet bilde og forståelse av bruk av Entreprenører og Mesterbedrifter ved deres søknadsknyttede tiltak.

Med referanse til politisk grunntanke om forbedring, ses det mer hensiktsmessig å tufte en endring i ett utgangspunkt der utøvere av sitt virke, innen et eller flere ansvarsbelagte funksjoner, ser seg mer tjent med å bygge relasjoner på samme plattform, noe som igjen ses å bidra til å redusere risiko for feil, mengden av feil. Det må fra politisk hold nå tas til ordet for å se realiteten i øye, roper en ulv, ulv ja da er det det vi får, det vil si i overført betydning; gis det hevd i at byggfag opptre uetisk, har mafia tendenser, ja da er det det vi får, det er det som markedsføres i medier, ta til ordet for å rose de som gjør det bra.

✚ Det er med en viss forhåpning at det fra politisk hold nå kan tas til ordet for å vise vilje til å etablere en ny lov og forskriftstekst som er mer konkret rettet, som tar hensyn til Stortingsmelding nr. 42 av 1997/98 sin intensjon, for slik å gradere overgang mellom den kompetanse de ulike Mestre innehar og tilkjennegi studiepoeng knyttet til læreplan for Fag, Svern og Mestre fra og med 2018, og ikke etter 1998, hele 18 år tilbake i tid.

Utdanning og nivå**Urimelig krav gitt for Tømremestere og deres kompetanse****Mellomliggende merknad : SAK § 11-2 Utdanningsnivå : side 4.**

Slik teksten fremkommer i kapittel § 11-2 < 11-5 relatert til ansvarsrett for foretak, der det rettes det krav til at den faglige ledelse skal ha en eksamen eller annen bestått prøve som er relevant for foretakets ansvarsrett, vist ved tabell § 11-3.

Tiltaksklasse 1 : A Følgende utdanningsnivåer ses oppfylt.

Ansvarlig utførende ved Fag- eller Svenneprøve i henhold til læreplaner fastsatt med hjemmel i lov 17. juli 1998 nr. 61 om grunnskole og den videregående opplæringen, eller tilsvarende.

Overstående referanse ses slik den er oppgitt, og utover dette å danne gjeldende minimumsgrunnlag ved opptak til høyere utdanning av 31.januar 2007 nr. 173 knyttet til §§ 2-1 og 3-3 ved referanse til § 4-4 under fjerde ledd og note 7, som inntakskriteriet ved sin henvisning som kunnskapskrav for å påbegynne høyere utdanning i ingeniørfag sett i sak og gjelde opptak til Bygg- og Anleggsteknikk med Bachelor.

Tiltaksklasse 1 : B Følgende utdanningsnivåer ses oppfylt.

Ansvarlig søker, Ansvarlig prosjekterende og Ansvarlig eller uavhengig kontrollerende part med gitt Mesterbrev eller Fagbrev fra linjefag, eller tilsvarende.

Tiltaksklasse 2 : B Følgende utdanningsnivåer ses oppfylt.

Ansvarlig søker og Ansvarlig utførende med Mesterbrev eller Fagbrev fra linjefag, eller tilsvarende.

Overstående referanse ses noe mer uklar slik den er gitt, sett i relasjon til forskrift om opptak til høyere utdanning av 31.januar 2007 nr. 173, knyttet til §§ 7-12 og 7-13 etter inntakskriteriet ledd 01; Kvalifiserte søkere som ikke kan poengberegnes, må rangeres i forhold til poengberegnete søkere ved hjelp av en individuell skjønnsmessig vurdering.

For å få tilbud om opptak kreves likeverdig ferdigheter og kunnskap med søkere som får tilbud om opptak etter rangering på grunnlag av poengberegning.

Etter inntakskriteriet ledd 02; Ved vurdering skal det tas hensyn til om søker har et opptaksgrunnlag og en fagmessig sammensetning som er likeverdig med det som gir grunnlag for tilleggs- poeng for realfag, fremmedspråk, for søkere som kan poengberegnes. Dette fordrer tillegelse av §§ 7-10 og 7-11.

Etter inntakskriteriet ledd 03; Opptaksorganet skal ved vurdering legge vekt på søkerens reelle kvalifikasjoner for studiet, herunder søkerens norskkunnskaper

Det som henvisning er de kunnskapskrav som fremkommer i forskrift om opptak til høyere utdanning av 31.januar 2007 nr. 173, som direkte konsekvens av forskriften sin henvendelse mot lov av 17. juli 1998 nr. 61 om grunnskolen og den videregående opplæring eller tilsvarende, for å påbegynne en utdanning av høyere grad som ingeniørfag med 180 studiepoeng etter bokstav C.

Tiltaksklasse 3 : C Følgende utdanningsnivåer ses oppfylt.

Ansvarlig utførende kreves utdanning med foretatt eksamen ved ingeniør høgskolen med 180 studiepoeng eller tilsvarende...

Saksforskriften slik den er beskrevet, går i økt skjerpning fra tidligere krav der det var foretakets samlede kunnskap som var gjeldene, til å tilkjenne en spesifikk og stillingsgitt tittel knyttet til foretakets *faglig leder / ledelse* her med *eksamen eller annen bestått prøve som er relevant for foretakets ansvarsrett*.

Ved å lese kriteriet beskrevet under bokstav A og B ser enhver at forhold knyttet til sentralgodkjenning og dens vurdering av faglig leder med *eksamen eller annen bestått prøve som er relevant for foretakets ansvarsrett*, ikke praktiseres etter kriterier beskrevet under saksforhold knyttet til disse forhold ved søknad om sentralgodkjenning fra DiBK.

DiBK gir ikke rom for noen vurdering av andre dokumentvedlegg ved søknad, enn deres standardformularer, hvor supplerende dokumenter omtales lite relevant, og har ført, og fortsatt vil føre til nedsettelse som vi har sett spor til i ulike nyhetsbrev i tid.

Utdanning og nivå**Urimelig krav gitt for Tømrermestere og deres kompetanse****Mellomliggende merknad : SAK § 11-2 Utdanningsnivå : side 4.**

Slik teksten fremkommer i kapittel § 11-2 siste ledd ved sin knyttning, gis det her formelt krav til utdanning og praksis etter kapittel § 11-3, der det knyttes en direkte relasjon til foretak som søker om ansvarsrett etter opplisting gjort i § 11-2, gjelder alle foretak som søker sentralgodkjenning med virkning fra 01.januar 2016, nå 01.juli 2018.

Når vi ser dette opp i mot de gitte kriterier under Mesterbrev og Fagbrev fra linjefag og deres vektleggelse av; *individuell skjønnsmessig vurdering, likeverdig ferdigheter og kunnskap*, vises det til hensyn der søker har et annet opptaksgrunnlag og en fagmessig sammensetning som er likeverdig med det som gir grunnlag for tilleggs- poeng for realfag.

Dette sett igjen til den offisielle forståelse av at *knyttet praktisk læring, erfart gjennom utøvelse av et virke, ikke skal ses å være tillegg til læring gitt via en utdanningsinstitusjon men betraktes som likestilt læring*, etter Stortingsmelding nummer 42 av 1997/98.

✚ Det bør ikke levnes annet rom enn politisk forståelse for at ervervet egenlære betraktes som etterutdanning, og favner over all opplæring som ikke er formelt kompetanse-givende innenfor grunnskolens, videregåendeopplæring og høgre utdanningsområde enten den var lønnet, eller ikke lønnet.

Etter denne definisjonen gir all ervervet etterutdanning i favn, et meget vidt spekter av utdannings- og opplæringstiltak som varierer både i lengde, omfang og når det gjelder dokumentasjonsbehov og dens formalia.

✚ Det bør ikke levnes annet rom enn politisk forståelse for at ervervet realkompetanse betraktes i erverv å knyttes til all den kompetansen en person har skaffet seg gjennom betalt eller ubetalt arbeid, etterutdanning, fritidsaktiviteter og annet, og som kommer i tillegg til den kompetansen vedkommende har dokumentert gjennom grunnutdanning.

Etter denne definisjonen av realkompetanse, forstås definisjon å være i strid med den gjengse oppfattelse som brukes av en del grupper i dag.

Rett fortolkning skal være at realkompetanse omfatter den samlede kompetansen en person besitter og tilskrives i Stortingsmelding; denne betydning i sin melding å gjelde dokumentasjon av *den kompetansen som ikke allerede er dokumentert gjennom grunnutdanningen*.

✚ Det bør ikke levnes annet rom enn politisk forståelse for at *ervervet livslang læring* brukt i denne meldingen dekker over *all organisert og uorganisert læring gjennom hele livet, og inkluderer formell utdanning så vel som, uformell læring gjennom arbeid og andre aktiviteter*.

Dessverre ses dette svært så problematisk å håndtere både i fortid og i nåtid, hvor den gitte konsekvens er at mange foretak har opplevd nedsettelse av tidligere tiltaksklasse.

Med dette som grunnlag gis det hevd en tolkning; at førende lovkrav tilsidesettes hvor verdi forutsetninger angitt i note; 01, 02 og 04 sett til enkeltindividets; *utdanning, praksis, kvalifikasjoner, pålitelighet, dugelighet*, eller til virksomhetens ansvar ved bruk av *underrådgivere, underleverandører ved utførelse og prosjektering*, blir tilsidesatt i sin kraft av DiBK, basert på deres saksbehandlers restriktive forståelse av forskriftsteksten med veiledning, og ikke etter den enkeltes samlede utdanning og realkompetanse.

Byggfag som bransje, har over tid vært henstand for mange utdanningsreformer og det har ikke manglet på ytringer sett i sin konsekvens. Konsekvens som er bekreftet ved flere resultater målt opp i mot det faglige nivå, er at kunnskapen er redusert ved hver reform.

Resultat har vært påfallende lav rekruttering, hvor det i perioder ikke er tatt inn lærlinger, hvor det politiske mottiltak, er å rette krav om lærlinger ved tildeling av offentlig og statlige kontrakter, i den tro at dette vil styrke bransjerekruttering til byggfag alene.

Det er fagre ord uten målrettet mening, det hjelper ikke å knytte lærlinger til offentlige og statlige kontrakter, når en i samme omfang endrer vilkårene som fremmer slik vekst.

Utdanning og nivå**Urimelig krav gitt for Tømrermestere og deres kompetanse****Mellomliggende merknad : SAK § 11-2 Utdanningsnivå : side 4.**

Vi kan i nyhetsbrev i 2015 lese at store anerkjente entreprenørforetak i et økt omfang reduserer sitt behov av tømrere, noe som knyttes til valg av raske og rimelige prosjekt konstruksjoner samt til økt benyttelse av bemanningsforetak.

Fra bransjehold er det over siste 25 år gitt signaler om at enhetskostnaden for en gitt ytelse er nedadgående sett i enhetspris på 90 tallet, og slik fordrer utfordringer relatert til de ytelse som beskrives etter NS 3420, ved sin forventning.

Konsekvens av dette er at kontrakter blir henstand for en taktisk gjennomgåelse, sett i realitet til kodeoppbygning, tekstens ordlyd og dens relevans opp i mot gjeldende forhold som tilsier at ikke beskrevne forhold vil kunne inntre, hvorpå tiltakshaver i knyttning av kontrakt ikke kan muliggjøre bruk av annen aktør, og slik hente kontraktens tap på anbudstidspunktet, under det pågående arbeid. I enkelte tilfeller medfører dette til bruk av rettsapparatet, som igjen skaper presedens for tilsvarende og lignende forhold i ettertid.

Er det noen som fortsatt mener at dette er bærekraftig og samfunnsnyttig bruk av tid og resurser, som bidrar i holdning, å gi byggfagene økt anseelse i sin omtale.

Tendensen siste 25 år viser at slik filosofi utøves i stort omfang, og hvor dets resultat skaper grobunn for marked av ymse karakter. Som over lang tid er gitt tiendeaksept sett i sigende relasjon til manglende rekruttering til byggfagene over tid.

Da er det med en viss grad av ironi en kan se følgene av politikk ført over 18 år, tuftet over ønsket om en nedtoning av byggfagenes faglig innhold, i den tro at dette gir bedre byggkvalitet, med derpå givende mindre feil.

Med ironi ses også omtalt klausul om bruk av lærlinger ved kontraktinngåelse ved offentlig og statlige bygg, når en knytter dette til utdanningsetaten og lærlingenemda sine retningslinjer sett til yrkesfag, hvor storby byggerier sitt montasjearbeid ikke ses likestilt utøvelse til fagutdanning etter læreplan for yrkesfag.

Med dette i hevd, kan enn historisk sett tilskrive at moderne byggemetoder til tross for utvikling, også ser ut til å være et hinder for rekruttering til byggfag, med lærlingkontrakt sett i relasjon til de større byer, og kan være en av årsakene til ett rekruteringsfall på 24 % innen byggfagene ved inntreden 2016.

Når vi så ser dette i et historisk perspektiv kan en ikke annet si enn at de politiske føringer knyttet til reformene ved å endre yrkesopplæringen, ved å redusere faginnholdet, ikke helt har ført til ønsket situasjon sett i relasjon til bedre kvalitet og oppnå mindre byggefeil, annet en å foreta en rasering av fagets grunnleggende og særegne kunnskap over tid.

Når en så ser dette opp i mot kommende teknisk krav relatert til passivhusstandard og til standard knyttet til oppgradering av eksisterende eiendomsmasse, ses utvikling med undring og bekymring, og slik kan forstå gjenspeilingen i dagens forslag til SAK 11-3.

✚ Prinsipalt bør nåværende forslag knyttet til yrkesskoleutdanning, gjelde de som har et Fagbrev eller Svennebrev i 2014, og ikke til 1998. Med en slik tilnærming kan loven ha virkning fra og med 2016 da lovendring ikke rammer etablerte foretak i samme grad.

Dagens resultat av saksforskriften sett i relasjon til fagkunnskap, forstås tuftet over manglende politisk forståelse av enkeltindividets evne til ervervelse av utdanning, til manglende helhetsinnsikt i hvordan den ansvarsbelagte rollefordelingen i realiteten er bygget opp, og til hvilke oppgaver som er gitt en Tømrermester i ledene stillinger i et entreprenørselskap og dens forskjell mot Tømrermester knyttet til boligbygging utenfor de store forsteder og bymiljø.

Realteknisk er dette 2 helt forskjellige forhold tuftet over samme stillingstittel. Ved moderne storby byggerier, er det ikke ens tittel som er rådene, men den enkeltes samlede *utdanning, praksis, kvalifikasjoner, dugelighet og pålitelighet* som er det avgjørende for prosjektets resultat. Det bør ses naturlig at det da også tas til ordet for en forståelse der en mester ikke er likestilt en mester i enhver ervervelse av kunnskap.

Utdanning og nivå**Urimelig krav gitt for Tømrermestere og deres kompetanse****Mellomliggende merknad : SAK § 11-3 Utdanning og praksis : side 4.**

Når vi ser saksforskriften § 11-3; Krav til utdanning og praksis, opp i mot pbl § 23-3 første ledd; Ansvarlig foretak skal oppfylle de kravene til *kvalifikasjoner*¹, *pålitelighet*², *dugelighet*³, *utdanning*⁴ og *praksis*⁵ som følger av forskrift med hjemmel i pbl §§ 23-3 og 23-8 i knyttning til saksforskriften §§ 11-1 < 11-5, får dette virkning for alle virksomheter som søker om ansvarsrett knyttet til plan- og bygningslovens kapittel 20 som saker, med virkning fra 01.januar 2016, etter dispensasjon den 01.juli 2018.

Med dette som referanse gis forståelse å være knyttet til saksforskriften § 11-1; Krav til utdanning og praksis og dens faglige utdanningstittel og ha sin relevans ved et foretakstilsyn, og om det da er samsvar med intensjonen i plan- og bygningsloven §§ 23-3 og 23-8 knyttet til ivaretagelse av det å gjennomføre tiltaket på en forsvarlig måte.

✚ **Note 01** : Kvalifikasjoner sett ved en teknisk terminologi å være en juridisk betegnelse som hovedsakelig benyttes til å beskrive visse krav til en ytelse av en teknisk kvalitet.

Som eksempel på slik dokumentasjon kan nevnes kravspesifikasjon etterfulgt av en ytelses-spesifikasjon med påfølgende ytelseserklæring, som viser ved oppstilling om det er samsvar mellom kravspesifikasjon, levert produkt og oppnådd resultat.

✚ **Note 02** : Pålitelighet sett ved en termisk forståelse favner over en betydning som i karakter knyttes til; oppriktighet, sannferdig, ærlighet, soliditet, grundighet, nøyaktighet, lovlydig, sikket, skikkelig, m.m.

✚ **Note 03** : Dugelighet sett ved en termisk forståelse favner over en betydning som i karakter knyttes til; kapasitet, kunnskap, kompetanse, kyndighet og slik forstås rettet mot enkeltindividets ervervet livslang læring som skal tillegges vekt og ikke til utdanningens tittel ved endt studietid.

✚ **Note 04** : Utdanning sett ved en termisk forståelse favner over en betydning som i karakter knyttes til; ervervelse av spesifikke ferdigheter og kunnskaper som oppnås via læring og mestring gjennom hele livet.

Utdannelse refereres til videregående utdanning foretatt på gymnas og yrkesskole her rettet mot håndverksfag som består av en teoretisk del og en praktisk del, med gjennomføring av fagprøve i et bestemt yrkesfag.

I yrkesfag som utdanning er høyeste nivå Mesterbrev, som gir hjemlet kvalifikasjon til å drive håndverksbedrift som egen næringsvirksomhet, som igjen danner grunnlag for videre realkompetanse og livslang læring, som ervervelse.

✚ **Note 05** : Praksis sett ved en termisk forståelse favner over en betydning som i karakter knyttes til; forståelsen av realkompetanse og regnes som ervervelse av kunnskap, erfaring, fagkompetanse som tilegnes via læring og mestring enten den er ervervet via utdanningssted, i bedrifter eller over ubetalte arbeid, organisasjonsarbeid, all praktisk utdanning og samfunnservervet erfaring som kan nyttiggjøres i ervervelsen i sitt virke.

Med hevd i rettskildepyramiden og etter politisk presisering i St. melding nr.42 av 1997 om hvorledes forståelsen av forarbeidet ved utdanningsloven skal fortolkes, ses dette i favn og være dekkende på hvorledes fortolkningen prinsipalt kan gi likestilt forståelse av realkompetanse gitt som referanse etter plan- og bygningslovens §§ 23-3 og 23-8, og de grupperte krav i saksforskriften § 11-1 til 11-5, bør bli vurdert.

Sett i ly av dagens situasjon ses det derfor helt urimelig at fastsettelse av tiltaksklasse og vanskelighetsgrad, knyttes til eksamenstidspunkt i 1998, da det som vurderingsgrunnlag av enkeltindividets realkompetanse og livslanglæring, gir et tap på 18 år.

Tekst slik den er angitt i pbl §§ 23-3 og 23-8 gis egenfortolkning ved søknad om funksjonsområder og tiltaksklasse, er at DiBK prinsipalt forholder seg til eksamenstittel ved klassevurdering av ansvar, og slik bidrar til fagsanering av realkompetanse og livslang læring, på et tidspunkt vi trenger all ervervet læring mer enn før, når ny TEK gir en kostnadsøkning på konstruksjon med 32%, tillagt økt kostnad ved kontroll med 7%.

Utdanning og nivå**Urimelig krav gitt for Tømrermestere og deres kompetanse****Mellomliggende merknad : SAK § 11-4 Krav til praksis og enkelt funksjon : side 4.**

Når vi i saksforskriften § 11-3; Krav til utdanning og praksis ved tabelloppføring, ser dette opp i mot beskrevet tekst i § 11-4; Krav til praksis og enkeltfunksjon, ses det i tekst, og kunne åpne for vurdering av enkeltindividets realkompetanse og livslang læring.

Dessverre ses den praksis DiBK har, og ses ført i sin realitet, at enkeltindividets *realkompetanse* og *livslang læring*, tilsidesettes i for stor grad. Realiteten av dette tilsier at mester virksomheter, ser at det å erverve kunnskap, ikke gir uttelling i knyttning til det og nyttig gjøring seg økt realkompetanse ved søknad om sentralgodkjenning.

DiBK forstås å føre en praksis tuftet etter tekst i forskrift nr. 1160 av 20.06.2003 om forhold knyttet til Realkompetanse isteden for mestereksamen, og dens tekst knyttet til forskriften punkt nr.1; *Med virkning fra 1.januar 2003 opphører all godskrivning fra kurs fra videregående opplæringsnivå i forhold til mesterutdanningen.*

Dette tilsier en enkel forståelse av at når en mester i et byggfag, gjennomfører et fagkurs innen ett emne, så blir det i praksis ikke ansett som ervervet oppdatert kunnskap tuftet på det faktum at dette som utdanningsstudie, ikke favnes ved studiepoeng og derpå ikke betraktes som ervervet kunnskap som realkompetanse.

Det vil si for en Tømrermester at eksempelvis kurs som; Fagråd for våtrom modul 1 og 2, teknisk fagtegning, teknisk utdanning inne andre bransjefag, lære om hva som fører til fuktskader i bygg og dens konsekvens, radon måling og tiltak, eiendomsrelatert utdanning av teknisk karakter, oppdatering ved endringer i plan- og bygningslov, teknisk forskrift, saksforskrift, Helse Miljø og Sikkerhet for å nevne noe, hvor en ingeniør får kreditert kurset om til studiepoeng.

Dette meddeles i hevd, Tømrermester og en Ingeniør inne Bygg- og Anleggsteknikk blir henstand for forskjellsbehandling for samme ervervelse. Som politisk signal gitt ved intensjonen etter Stortingsmelding nr. 42 av 1997/98 er det i strid med intensjonen, men etter forvaltning fra DiBK, er det i tråd med tekst i forskrift nr. 1160 av 20.06.2003 og betraktes og behandles som korrekt vurdering gjort i tid.

Prinsipalt ses denne form for praksisføring å være i strid mot intensjonens grunnlag slik den fremkommer i Stortingsmelding nr. 42 av 1997/98, og slik tilsidesetter den politiske formulerte forståelse av kompetansereformen som igjen danner grunnlag for læreplan av blant annet yrkesfag, som igjen favner under bransje gitt lovverk.

I den sammenheng forventes det samstemthet relatert til formuleringen gitt ved plan- og bygningsloven der realkompetanse og livslang læring, med referanse til ordvalg å være dynamisk knyttet til enkeltindividet ulike ervervelse i sitt virkeomfang.

Mangel av slik forståelse og årsaken til slik forskjellsbehandling, kan ikke annet tuftes over en gjengs forståelse der det antas å skyldes vegring mot en slik tilnærming, sett mot dens kompleksitet, da det er langt enklere og forholde seg til en utdanningstittel og enkeltindividets klassegitte referanseprosjekter, sett statisk, enn å vurdere en dynamisk og mer problematisk søknad om sentralgodkjenning, etter et dynamisk prinsipp.

Vil på neste side gi ett eksempel sett i favn av saksforskriften § 11-4 Krav til praksis og funksjon og dens urimeligheten i knyttning til funksjonsområdet ved gitt utdanning som tømrermester ved 3 forhold;

- ✚ Foretak som påtar seg ansvar som ansvarlig søker må ha faglig ledelse med *relevant praksis fra utførelse eller prosjektering og samordning, samt utforming av søknad med underlag* for tiltak i samme eller høyere tiltaksklasse.
- ✚ Foretak som påtar seg ansvar som ansvarlig prosjekterende må ha faglig ledelse med *relevant praksis fra prosjektering innen eget fagområde.*
- ✚ Foretak som påtar seg ansvar som ansvarlig utførende må ha faglig ledelse med *relevant praksis fra utførelse innen eget fagområde.*

Utdanning og nivå**Urimelig krav gitt for Tømrermestere og deres kompetanse****Mellomliggende merknad : SAK § 11-4 Krav til praksis og enkelt funksjon : side 4.**

For å forstå dette i etterkommende logikk anført på side 22 og 23 ses det behov av å gi en kortfattet faglig oppstilling av utdanningen for tømrerfaget ved tømrersvenn og som tømrermester da dette blir vurdert mot bygg- og anleggsteknikk, 180 studiepoeng.

Kilde for utdypning av innhold av tømrerfaget, tuftes på Læreplan for videregående opplæring i bedrifter for Tømrerfaget, sett til plan av 21. mai 1996. Dette sett i relasjon til alder knyttes til de yngste tømrermestere i virke som blir berørt av krav til studiepoeng.

Faglig nivå ved gitt Svennebrev : Forhold er ikke uttømmende.

- ✚ Kunne utarbeide tegninger av konstruksjons teknisk art samt forestå utførelsen ved og oppføre et påbygg og tilbygg etter tegninger.
- ✚ Kunne foreta antikvarisk rehabilitering og vedlikehold av bygninger slik at bygningens arkitektoniske og historiske kvaliteter blir ivaretatt.
- ✚ Kunne kjenne til Arbeidsmiljøloven med tilhørende forskrifter og kunne forholde seg til de gitte krav være seg personlig HMS, orden på byggeplassen, foreta risikoanalyse av eget arbeid, bruke rett og egnet verneutstyr, kunne stillasforskriftene, løfteredskaper, helsekartotek med mer.
- ✚ Kunne kjenne og bruke de verktøy som knyttes til yrkesfag på en sikker og håndterlig måte og kunne foreta nødvendig vedlikehold.
- ✚ Kunne ha kjennskap til ulike materialer sin beskaffenhet, bruksområdet, håndtering samt det å kunne foreta vurdering av rett material knyttet til konstruksjonsfunksjon, kunne foreta gjenbruk av material og bedømme hva som kan resirkuleres.
- ✚ Kunne foreta materialbestilling og foreta logistikk planlegging mot fremdrift plan.
- ✚ Kunne foreta driftsplanlegging av eget arbeidet og av tilknyttet avhengighetsaktivitet og følge utarbeidet fremdriftsplan.
- ✚ Kunne tegne isometriske tegninger, kunne ta et utsnitt av en tegning med målestokk på 1 : 100 og formatere den i en større målestokk for og kunne foreta en utførelse, kunne utarbeide en planløsning, oppriss og snitt av konstruksjon, fasade og takplan og kunne lage et grunnlag for en byggesøknad med rette angivelser av mål, himmelretning med mer.
- ✚ Kunne dimensjonere bærende ytterveggs- konstruksjon som tilfredsstiller krav med lufting, totrinnstetting, U-verdi, lydisolering og brannvern og foreta oppføring av den.
- ✚ Kunne velge å bygge en takkonstruksjon som tilfredsstiller krav med lufting, totrinnstetting, U-verdi, lydisolering og brannvern.
- ✚ Kunne velge monteringsmetode av vinduer og dører knyttet til konstruksjon og konstruksjonsmaterialet.
- ✚ Kunne lage og utføre utvendige trapper, repos, terrasser, balkonger, rekkverkstyper og innfestning, hvorledes foreta understøttelser med mer.
- ✚ Kunne montere isolasjonsmaterialer, platematerial, ulik kledning og beregne og finne panelfordeling på en vegg eller himling, kunne rette opp et gulv, vegg, himling, bygge våtrom, kjølerom, sette opp prefabrikkerte trapper, montere vinduer, dører, ulik innredning med mer.
- ✚ Kunne foreta rehabilitering og sette seg inn i ett hvilket som helst bæresystem som benyttes og kunne dimensjonere dette og foreta konstruksjonsmessige utbedringer med hensyn av U-verdi, isolasjon, brann med mer.
- ✚ Kunne foreta etablering av virksomhet og kjenne til de lover og forskrifter som inntreer være seg foretaksform, HMS, internkontroll, regnskap, revisor, beslutningsprosess, kundebehandling, ledelsesformer og struktur, utarbeide rapport, foreta ulike funksjoner innen avviksmeldinger, vurdere driftsøkonomi og lønnsomhet, med mer.

Utdanning og nivå**Urimelig krav gitt for Tømrermestere og deres kompetanse****Mellomliggende merknad : SAK § 11-4 Krav til praksis og enkelt funksjon : side 4.**

Kilde for utdypning av innhold av tømrerfaget, tuftes på Læreplan for videregående opplæring i bedrifter for Tømrerfaget, sett til plan av 21. mai 1996. Dette sett i relasjon til alder på de nå sette yngste tømrermestere som i sitt virke blir berørt av det krav til utdanningsnivå som nå prinsipielt er gjort gjeldene sett i krav til utdanningsnivå ved 180 studiepoeng.

Faglig nivå ved gitt Mesterbrev : Forhold er ikke uttømmende.

- ✚ Kunne organisasjonsledelse knyttet til sentral ledelse, ulike ledelsesstiler, strategisk ledelse, strategisk tekning, bruk av GAP analyser, SWOT analyser, prosjektledelse, bemanningsplanlegging, kommunikasjon og teamarbeid, utøve personalpolitikk med trivsel og motivasjon på arbeidsplassen samt konflikthåndtering, med mer.
- ✚ Kunne administrasjonsfag knyttet til ulike organisasjonsformer, organisering av stillingsbeskrivelser, lage organisasjonskart, foreta kartlegging av arbeidsoppgaver, kontorrutiner og samordning av disse, IKT og tekniske hjelpemidler i administrative oppgaver, personlig tidsplanlegging, innovativt arbeid, forstå hvordan endringer påvirker bedriften, hva som er suksesskriterier, farer, feller i endringsarbeid, hvordan internasjonalisering påvirker håndverksbedrifter, fremme vekst for bedriften, kan fagets historiske utvikling, med mer.
- ✚ Kunne arbeidslivets regelverk knyttet til Norsk arbeidsrett med juridiske begreper, forstå forholdet mellom lov, forskrift, veiledning og avtaleverket, gjeldene lovverk for virksomhetens art, rettigheter og plikter i arbeidslivet, foreta rekruttering av medarbeidere, regler for ansettelser tillitsvalgte og ansattes rettigheter og avviking av arbeidsforhold, HMS, Interkontroll, Byggherreforskrift, Plan- og bygningslov, teknisk forskrift, saksforskrift, veiledninger, arbeidsmiljøloven, stillasforskrifter, med mer.
- ✚ Kunne etablere ulike strukturer, rutiner og mal oppsett, yrkespedagogiske prinsipper og veiledning av medarbeidere i faglig utvikling, instruktørkompetanse, grunnleggende verdi og etikk, forstå de ulike begreper som knyttes til makt, autoriteter, autoritær og lojalitet, med mer.
- ✚ Kunne økonomistyring knyttet til etablering av virksomhet, foreta investering, vurdere kapitalbehov og finansiering, budsjettering og regnskap og avsetninger til lønn, skatt og mva, entreprenørregnskap, kalkulasjon med anbudsforespørsel og foreta etter kalkulasjon, evaluering, kontraktinngåelse, akkordutsetting eller bonusavsetting, foreta prosjektrengnskap knyttet til tiltak, med mer.
- ✚ Kunne utøve markedsføring av virksomheten, forstå markedet og kundegruppe, velge virkemiddel for aktiviteter som fremmer markedsføring, ulike markedsstrategier for ulike grupperinger, med mer.
- ✚ Kunne redegjøre for hvordan byggebransjen er organisert og hvilke rammebetingelser og spesielle forhold bransjen arbeider under, ulike entrepriseformer og valg av entrepriseform og dens følgeansvar mellom aktørene i byggesaken, utarbeide fremdriftsplan, vedlikeholdsplan, prosjekt knyttede FDVU dokumenter, forstå og nyttiggjøre seg av internkontroll og styringsverktøy knyttet til fagfunksjon,
- ✚ Kunne utarbeide tegninger av ethvert plan med oppriss av fasade og takplan, utarbeide snitt og detaljtegninger innen eget fag og andre bransjefag, utarbeide situasjonsplan og sette tiltaket inn på rett sted, utarbeide ulike byggesøknader basert på tiltakets art og forutsetning og vurdere behov og omfang av dispensasjon, foretaksansvar og behov av faggruppering og dens tiltaksklasse ved tiltaket, med mer.
- ✚ Kunne foreta oppføring av enebolig, enebolig med utleieenhet, tomannsbolig, enkelt forretningsbygg eller kontorbygg, enkelt forretningsbygg med leiligheter over ført i tråd med gjeldene prosjekterings tilknytning tuftet i lov og forskrift, med mer.

Utdanning og nivå**Urimelig krav gitt for Tømrermestere og deres kompetanse****Mellomliggende merknad : SAK § 11-4 Krav til praksis og enkelt funksjon : side 4.**

- ✚ Foretak som påtar seg ansvar som ansvarlig søker må ha faglig ledelse med *relevant praksis fra utførelse eller prosjektering og samordning, samt utforming av søknad med underlag* for tiltak i samme eller høyere tiltaksklasse.
- ✚ Foretak som påtar seg ansvar som ansvarlig prosjekterende må ha faglig ledelse med *relevant praksis fra prosjektering innen eget fagområde.*
- ✚ Foretak som påtar seg ansvar som ansvarlig utførende må ha faglig ledelse med *relevant praksis fra utførelse innen eget fagområde.*

Med referanse til plan- og bygningsloven §§ 20-3, 23-3, 23-8 og saksforskrift § 11-3 vist ved tabell, igjen sett i ly av den forutsetning som er tuftet i kvalifikasjonskrav gitt tømrer og mesterutdanning, og etter medhold av Mesterloven nummer 35 datert 20.06.1986, § 1 her sitert; *Kongen kan bestemme at det for fag innen håndverk og annen næring skal kunne utstedes mesterbrev til personer som tilfredsstiller nærmere fastsatt kvalifikasjonskrav. Den som tildeles mesterbrev får rett til å kalle seg mester.*

- ✚ Tømrermester har etter foretatt utdanning en knyttning ved sin opptreden og fremme, *pålitelighet og dugelighet*, og har en spesifikk; *utdanning og utøvet detaljert praksis, har kvalifikasjoner og evne til å tilfredsstille kravene gitt ved lov eller forskrift, og følger krav til rutiner*, som er hjemlet i bransje tilhørende lov og forskrift.
- ✚ Med dette som bakgrunn tilsier dette at ved gitt mesterbrev, er kvalifikasjonsnivået allerede tilkjennegitt at etter 2 års praksis som svenn, er krav til; *relevant praksis fra utførelse, prosjektering og samordning, samt utforming av søknad med underlag* for tiltak i samme eller høyere tiltaksklasse tilfredsstilt, dette knyttet i hjemlet krav til og kunne utøve virksomhet i funksjonene etter tiltaksklasse 1, være seg ansvarlig søker, prosjekterende, utførende, kontrollerende tuftet på Mesternemda krav til faginnhold.

Utdanning og nivå**Urimelig krav gitt for Tømrermestere og deres kompetanse****Mellomliggende merknad : SAK § 11-5 Vurdering av utdanning og praksis : side 4.****Faglig nivå ved gitt Mesterbrev : Tiltaksklasse 1 ved SØK, PRO, UTF, KT.**

Det vil i hevd tilsi at det krav som har vært ført, og det krav som nå er fremmet etter saksforskriften § 11-3, direkte er i strid med utdanningskriteriet ved faginnhold og etter Mesterloven, da det ikke gis adgang til å tilkjenne seg som mester, uansett hvor mange praksis år enn har utøvet i faget, ved ervervet realkompetanse.

Tittelbærende mester, har derpå en utdanning hjemlet i lov, rett til å utføre alle funksjoner innen tiltaksklasse 1, uten nærmere vurdering og forbehold av noen art.

Faglig nivå ved gitt Mesterbrev : Tiltaksklasse 2 ved SØK, PRO, UTF, KT.

Det vil i hevd tilsi at det krav som har vært ført, og det krav som nå er fremmet etter saksforskriften § 11-3, direkte er i strid med utdanningskriteriet ved faginnhold og etter den offisielle forståelse av at knyttet praktisk læring, erfart gjennom utøvelse av et virke, ikke skal ses å være tillegg til læring gitt via en utdanningsinstitusjon, men betraktes som likestilt læring, etter Stortingsmelding nummer 42 av 1997/98 og etter forskrift om realkompetanse nummer 1160 av 20.06.2003 med referanse til punkt 6, bokstav A.

Prinsippal forståelse av dette er at en Tømrermester med knyttning i tidligere utdanning og ervervet grunnutdanning, etterutdanning og ervervet realkompetanse over år, tilkjenner enhver tittelbærende Mester, hjemlet i lov likestilt rett til å utføre alle funksjoner innen tiltaksklasse 2, uten nærmere vurdering og forbehold av noen art.

Det som forståelse gis i den relasjon at det krav satt i 2016 ved 180 studiepoeng knyttet til Bygg- og Anleggsteknikk ved Bachelor ved innhold, betraktes etter gjennomgang som likestilt kompetanse med Tømrermester, Fagforskjellen er:

✚ Tømrermester har ikke anleggsgfag med rehabilitering og antikvarisk vektleggelse.

✚ Bygg- og Anleggsteknikk har ikke rehabilitering og antikvarisk vektleggelse.

I realitet ses de da likestilt hvor tømrermester burde få utøve virke i bymiljø og dens arkitektur og Bygg- og Anleggsteknikker utøver virke på nybygg med vei og tunellanlegg.

Faglig nivå ved gitt Mesterbrev : Tiltaksklasse 3 ved UTF.

Når det gjelder utøvelse av tømrerarbeider eller annet fagarbeid i angitt klasse ses dette likestilt prinsippal utøvelse i og med kompetanses i realitet er likestilt hvor tømrermester burde få utøve virke i bymiljø og dens arkitektur utførelse av konstruksjoner da en Tømrermester i utdanning og ved sin praksis i utøvelse knytte til bruk av verktøy, til utførelse av bærende konstruksjoner her langt mer erfaring til dette i utøvelse enn foreslått aktør med Bygg- og Anleggsteknikker med Bachelor.

Det tuffes på den realitet at enhver utførelse knyttes til det materiell en sivilingeniør utarbeider som sitt tegningsgrunnlag med tilhørende skriftlig angivelser av de forhold som danner grunnlag for konstruksjonen.

Oppsummering gitt vurdering av utdanning og praksis.

Det er med basis i tilgjengelige dokumenter oppgitt på side 2, under kildereferanse tatt hevd i en fortolkning der det ikke ses å være så stor faglig forskjell i mellom Bygg- og Anleggsteknikker med Bachelor med 180 studiepoeng, og en Tømrermester ved gitt tittel med ervervet realkompetanse.

Med det som grunnlag menes det at en Tømrermester dermed i favn kan tilkjenne en prinsippal forståelse av at en Tømrermester med knyttning i tidligere utdanning og ervervet grunnutdanning, etterutdanning og ervervet realkompetanse over år, tilkjenner enhver tittelbærende mester, hjemlet i lov likestilt rett til å utføre funksjonene ansvarlig søker, prosjekterende, utførende og kontrollerende i tiltaksklasse 2, uten nærmere vurdering og forbehold av noen art.

I anledningen vises det til utarbeidet vedlegg som eget dokument som har sitt utspring i læreplan for Bygg- og Anleggsgfag 180 poeng NTNU – HIST og sammenlignet dette i fagutøvelse mot en Tømrermester med utdanning frem til 1996.

Utdanning og nivå**Urimelig krav gitt for Tømrermestere og deres kompetanse****Mellomliggende merknad : SAK § 11-5 Vurdering av utdanning og praksis : side 4.****Faglig utfordringer knyttet til erklæring om kompetanse mot Sentralgodkjenning.**

✚ Det som derimot ses problematisk er den nåværende fagrasering knyttet opp til det saksforhold som er omtalt på side 9 rundt selvbygger, og hvordan dette sett opp i mot forbrukergitt mulighet til å foreta samme oppgavefunksjoner i egenregi, basert på andres kunnskap og med fravikelse av krav etter saksforskriften kapittel 9, 10 og 11, ses helt urimelig og gir ingen økt aktelses for Mesterfaget.

✚ Det som derimot ses problematisk er den konsekvens som følger i kjølevannet av domkjennelse gitt av EFTA, og den tilrettelagte ulikhet som muliggjøres ved bruk av egenerklæring av kompetanse for virksomheter uten sentralgodkjenning til å gi hevd i likestilt kompetanse som Mester med sentralgodkjenning.

Denne forskjell kan kun oppfattes som et systembasert og systempremiert system og slik gir et skjevfordelt konkurransefortrinn sett opp i mot redusert krav til kontrollsystem ved bruk av enkeltvis søknad, om ansvarsrett.

✚ Markedet vil raskt oppfatte dette dithen at krav til tilegnelse av lærlinger, HMS kort, til betalte skatter og avgifter, rapportering til sentralskattekontoret, etterfølgelse av SHA krav på byggeplass, krav til lønn og dens nivå, krav til bank belastning og betaling, ikke ses så viktig i det segment og slik fremmer grobunn for negativ omtale.

Faglig utfordringer knyttet til byggfag og deres kompetanse og renommé.

Dersom det er noe hold i det politiske engasjement vist i 2015, knyttet til det å ønske og bedre byggfagets renommé, må det rettes likestilt krav til aktørene enten de har sentralgodkjenning eller ikke, ikke et skjevfordelt konkurransefortrinn.

Dersom det kan tas til ordet for ytterligere skjerpninger, og i den retning av den tidligere førte merverdipolitikk som ble utøvet på 1960 tallet, der næringsdrivende fakturerte uten mva seg i mellom.

På den tid ble mva til forbruker utstedt av kemnerkontoret, og med en slik tilnærming ses vi langt på vei til å få bukt med den mest vanlige form for vinningskriminalitet utøvet i en av kontraktspartens enkeltunderliggende ledd. Når dette som fakturatilleggelse er borte er det heller ikke mulighet for å skape fortjeneste på fiktiv fakturering og hente ut et *utbytte* i et underliggende og forstående ledd i kjeden.

Først da ses det en mulighet i at bransjeforetak kan få den seriøsitetserkjennelse som er tilsiktet via politisk markedsføring og i fra DiBK.

Utdanning og nivå**Urimelig krav gitt for Tømrermestere og deres kompetanse****Kortfattet oppsummering av enkelte ankepunkter i knyttning til dette dokument.**

- ✚ Prinsipal forståelse av at følgebrev med dets tekstinhold ses å være en del av dette dokument som grunnlag i hevd å gi Tømrermestere urimelig forutsetning sett i tittel.
- ✚ Prinsipal forståelse av å etablere et funksjonsrettet system, med likestilt forventning av de viktigste punkter knyttet til kontroll av; ansvarlig søker, prosjekterende, utførende og kontrollerende som utløser mangel dersom så foreligger, og som igjen må rettes for å kunne opprettholde muligheten til å utøve sitt virke under en ansvarsrett sett sentralt. Dette som favn gjelder også underleverandører og entreprenører.
Slike maler / opplisteringer ses hensiktsmessig å være offentlig tilgjengelig via DiBK og under Regelhjelpen som formidlingsenheter.
- ✚ Prinsipal forståelse av å etablere et funksjonsrettet system, i relasjon til å være offentlig tilgjengelig via DiBK og under Regelhjelpen, hvor det pr 01.01 og 01.07 hvert år legges ut en oppstilling over hva som er foretatt av endringer i henholdsvis plan- og bygningslov, teknisk forskrift og saksforskrift.
Som tiltak vil dette bidra til å forenkle oppgavene forbundet med revisjoner av foretakenes funksjonsknyttet system og for tilsynsforetak i deres kontroll, sett i mot revisjonsdato og endringens ikrafttredelse.
Slike maler / opplisteringer, ses hensiktsmessig og være offentlig tilgjengelig via DiBK og under Regelhjelpen som formidlingsenheter.
- ✚ Prinsipal forståelse av å etablere et mer spesifikt funksjonsrettet system, i relasjon til å betrakte plan- og bygningsloven sitt krav til foretak relatert til faglig ledelse etter pbl § 23-8 krav til; utdanning, praksis, pålitelighet, og dugelighet tuftes til likestilt felles forståelse i favn at; all ervervet praktisk læring, erfart gjennom utøvelse av et virke, være seg lønnet eller ikke, ikke skal betraktes å være; faglig tillegg til læring gitt via en utdanningsinstitusjon, men betraktes som likestilt læring via en utdanningsinstitusjon.
Likeledes må det gis forståelse for at en Mester ses å ha ulik kompetanse knyttet til sitt virkested, sin utøvelse i bygningskategori, sin utøvende stilling, og slik likestilles fullt ut med studiepoeng. Eksempel på slik evaluering følger i eget oppsett til dette dokument.
Slike maler / opplisteringer, ses hensiktsmessig og være offentlig tilgjengelig via DiBK og under Regelhjelpen som formidlingsenheter.
- ✚ Prinsipal forståelse av å evaluere selvbygger sin egen kompetanse, som betraktes nødvendig for å få egen ansvarsrett ved oppføring av egen fritidsbolig eller bolig til eget bruk, baseres på egen liste utarbeidet av DiBK som håndteres av ansvarlig søker for evaluering og fastsettelse av søknadstype.
Dette forstås dihen at det bare er mulig å oppnå ansvarsrett ved egen utdanning, ervervet likestilt kompetanse i funksjonen, ansvarlig søker, prosjekterende og utførelse.
Dette tilsier at dersom en selvbygger må benytte en medhjelper sin utdanning, eller ervervet kompetanse, eller må foreta innleie av foretak hvor utdanning eller ervervet kompetanse foreligger for oppføring av sitt tiltak, behandles søknaden som ordinær byggesøknad med full virkning til krav gitt etter SAK kapittel 9, 10 og 11.
- ✚ Prinsipal forståelse tilkjenner en Tømrermester, Mester med basis i tidligere ervervet grunnutdanning, etterutdanning og ervervet realkompetanse over år, tilkjenner enhver tittelbærende Mester, hjemlet i lov, likestilt rett til å utføre funksjonen ansvarlig utførende i tiltaksklasse 2, etter 6 år uten nærmere vurdering ved aktsom opptreden.
Dette som forståelse, gis i relasjon at det krav som er satt i 2016, ved 180 studiepoeng knyttet til Bygg- og Anleggsteknikk ved Bachelor, betraktes etter gjennomgang som likestilt kompetanse med Tømrermester, forskjellen er:
  - ✚ Tømrermester har ikke anleggsgfag med rehabilitering og antikvarisk vektleggelse.
  - ✚ Bygg- og Anleggsteknikk har ikke rehabilitering og antikvarisk vektleggelse.
 I realitet ses de helt likestilt hvor tømrermester burde få utøve dette i virke i bymiljø og dens arkitektur, hvor Bygg- og Anleggsteknikker utøver i sitt virke på nybygg med vei og eller bru og tunellanlegg.

Utdanning og nivå**Urimelig krav gitt for Tømrermestere og deres kompetanse****Kortfattet oppsummering av enkelte ankepunkter i knyttning til dette dokument.**

- ✚ Prinsipal forståelse tilkjenner en Tømrermester, Mester med basis i tidligere ervervet grunnutdanning, etterutdanning og ervervet realkompetanse over år, tilkjenner enhver tittelbærende Mester, hjemlet i lov, likestilt rett til å utføre funksjonen ansvarlig utførende i tiltaksklasse 3, etter 3 år uten nærmere vurdering ved aktsom opptreden.

Dette tuftes på den realitet at enhver utførelse knyttes til det arbeid en sivilingeniør utarbeider som gjennom sitt tegningsgrunnlag med tilhørende skriftlig angivelser av de forhold som danner grunnlag for konstruksjonen.

Sett under denne realitet er en Tømrermester ved sin utdanning, ved sin praksis i utøvelse knytte til bruk av verktøy, og til erfaring ved oppføring av bærende konstruksjoner, mer skikket til å foreta dette i sin utførelse enn foreslått aktør Bygg- og Anleggsteknikker med Bachelor.

- ✚ Prinsipal forståelse av at yrkesfag Fagbrev eller Svennebrev, sett i utdanningsøyemed i realiteten ikke har det nødvendige faglig grunnlag for de kommende konstruksjoner sett opp i mot passivhusstandard og tiltaksstandard som knyttes til eksisterende bygg.

Videre med knyttning til problemer med å få etablert lærlingplasser, sett etter fellesfag og til valgt fagretning, gi økt skolegangen med ett år og heller redusere læretid i bedrift med 1 år, for slik igjen å øke krav fra 2 år med praksis til 3 år praksis, sett i knyttning til ansvarsrett for utførelse gitt en Fagarbeider eller Svenn i knyttning til fagområdet.

Konsekvens av dette er at det på dette nivå, må foretas vesentlige endringer i læreplan hvor det må vektlegges mer fokus på fukt og konstruksjonsoppbygning, mer fokus på materiallære, og dets ulike bruksområder sett opp i mot konsekvens ved feil i utførelse, og hvilke kostnader dette medfører knyttet til bærekraftighet.

Likeledes må det gis mer oppmerksomhet rundt den realitet disse unge mennesker vil møte i det de trer inn i yrkesrettet praksis. Tenker her på det faktum at de nå ikke er på skole med kjente rutiner og kutymer, de trer inn i de voksnes verden, etterfulgt av krav og ikke forventning, ikke til forventning i prestasjon men krav til prestasjon.

- ✚ Prinsipal skjerpning, i retning av den tidligere førte merverdipolitikk som ble utøvet på 1960 tallet, der næringsdrivende fakturerte uten mva seg i mellom, hvor det til forbruker og slutt kunder blir sendt krav om innbetaling av merverdiavgift rette fra stedlig kemnerkontor via statens innkrevingssentral.

Med en slik tilnærming ses dette som en betydelig skjerpning og ett skritt på vei til å få bukt med den mest vanlige form for vinningskriminalitet utøvet i en av kontraktspartens enkeltunderliggende ledd. Når dette som fakturatilleggelse er borte, er det heller ikke mulighet for å skape fortjeneste på fiktiv fakturering og hente ut et *utbytte* i et underliggende og forstående ledd i kjeden.

Avsluttende merknad.

Dette som henvendelse, ses gitt i et forankret behov av å formidle et samfunnsansvar ved å rette en bekymring til forhold som menes og være i strid slik lovgitt intensjon er vedtatt i St. melding, og slik tekst er fremstilt i lov, med endrede presiseringer i forskrift, når dette sett i fellesskapet, ikke ses å være formålstjenlig slik saksforskriften kapittel 11 tar til ordet.

Med vennlig hilsen

ADMINIATRIVE Byggjenester AS

Bernhard H. Tufto.

Bernhard Hamgaard Tufto - Faglig leder

Utdanning og nivå	Urimelig krav gitt for Tømrermestere og deres kompetanse
--------------------------	---

Kopi av dokument er sendt følgende personer :

Solberg Erna	Øverste leder	Statsministerens kontor	postmottak@smk.dep.no
Røe Isaksen Torbjørn	Media omtaler	Kunnskapsdepartementet	postmottak@kd.dep.no
Gudmundsen Kent	Media omtaler	Kirke- utdannings- og forskningskomiteen	kent.gudmundsen@stortinget.no
Hjemdal Line Henriette	Orientering av sak	Næringskomiteen	line.hjemdal@stortinget.no
Hofstad Tove	Orientering av sak	Organisasjonsrådgiver for skolering	tove.hofstad@venstre.no
Wulfsberg-Gamre Johanne	Meldt interesse i sak	Mesterbrevnemnda	johanne@mesterbrev.no
Andresen Frank Ivar	Meldt interesse i sak	Byggmesterforbundet	fia@byggmesterforbundet.no
Lundeby Erik	Bransjepart i sak	NHO	Erik.lundeby@nho.no
Grimsrud Bjørn	Meldt interesse i sak	Fagråd for Våtrom	bjorn@ffv.no
Ulriksen Lars Einar	Bransjepart i sak	Byggmesternes Takseringsforbund	leu@bmtf.no

Og i form av Deres knyttning eller basert på oppgitt referansehenviing med avtale om dokument kopi, knyttet til sak eller konsekvens av saksinformasjon gitt av en bransjepart.